

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrti leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 1 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" in Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katoliškega Škofovskega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5 sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku "Mala naznanka" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin, Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldine. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Pi. Koerber — ministrski predsednik.

Novo ministrstvo.

Cesar je dne 28. okt. z lastnoročnim pismom imenoval dr. Ernesta pl. Koerberja za avstrijskega ministrskega predsednika. Mož je star 66 let. Koerber ni prvikrat ministrski predsednik, ampak je to službo opravljal že pred 16 leti, od leta 1900 do konca leta 1904, torej pet let. Od istega časa se je v Avstriji mnogo spremenilo. Dobili smo splošno in enako volilno pravico, ki je dala državnemu zboru in strankam drugo obliko in počago. Vse stranke morajo sedaj delati politiko, ki je na korist ne posameznim stanovom, ampak širokim ljudskim slojem. Državni zbor je manj postavodajalen, toda tembolj nadzorovan nad celo notranjo upravo. Vsled tega se je postavodajalstvo otežkočilo, a naloga notranje uprave neverjetno poskočila. Vsak uradnik, od najnižjega do najvišjega, je pod nadzorstvom tisoč in tisoč oči, njegovo življenje in delovanje je kakor na cesti, vsakdo gre mimo, vsakdo ga vidi. Ko je sedaj med vojsko skozi dve leti moral državni zbor počivati, je želja po državnem zboru silno naraščala. Ljudje ne želijo toliko novih postav, kakor nadzorstva nad upravo. Javno mnenje je radovedno, ali bo Koerber uvaževal splošno željo po državnem zboru in kako se bo vedel v njem napram željam širokih ljudskih množic.

Da Koerber misli na državni zbor, to sklepajo nekateri iz okolnosti, ker se je neprestano posvetoval z ogrskim ministrskim predsednikom Tiszo zaradi nagodbe, predno se je odločil prevzeti mesto avstrijskega ministrskega predsednika. Ako bi namebral Koerber nagodbo z Ogrsko uveljavili s § 14, bi si je prej ne ogledoval tako natanko. Avstrijski državnozborski voditelji napram nagodbi z Ogrsko ne bodo prizanesljivi, posebno kar se tiče skupnodr-

žavnih in gospodarskih zadev, za to je pač smatral Koerber za potrebno, da si nagodbo, ki jo je dogovoril grof Stürgkh, prej natanko ogleda, predno jo končnovljalno sklene.

Najmočnejša pa je zahteva, ki jo dejanske razmere stavijo do Koerberja, to je preskrba prebivalstva z živili, obleko in obuvalom. Vse drugo stopa v ozadje pred temi zahtevami. Kako se je dosedaj ravna v tem oziru, o tem so se slišale od mnogoterih strani hude pritožbe. Mimo teh vprašanj tudi Koerber ne bo mogel naprej. Za to nam je zelo umetno, da njegovi prijatelji že sedaj razglašajo, da se namerava Koerber najprej lotiti vprašanja, kako preskrbeti avstrijsko prebivalstvo enakomerno z živili, in drugimi potrebščinami. Urad za preskrbovanje z živili hoče baje popolnoma preosnovati, vanj postaviti ljudi, ki pozna življenje, ter uradništva ohraniti le toliko, kolikor je za pisarniške stvari potrebno. Ako se to res zgodi, potem upamo, da bo zares prišla preskrba prebivalstva z živili v praktično strugo in da bo veča roka znala zadovoljiti pridevalca in uživalca.

Ako hoče Koerberjevo ministrstvo dalje časa ostati na krmilu, se bo moralo baviti razven s prehranjevalnimi tudi z notranjopolitičnimi, osobito z narodnostnimi vprašanjimi. Narodnostna zavest je med vojsko pri vseh narodih zrastla ter se bo pokazala takoj v državnem zboru, posebno pa ob miru, ko pridejo naši može in mladeniči zopet pod domači krov. Kako stališče bo Koerber zavzel v teh vprašanjih, o tem je pač težko soditi po stališču, ki ga je zavzel pred 16 leti, začasa svojega prvega ministrskega predsedništva. Gotovo se je Koerber v teh letih, posebno sedaj v vojski, marsikaj naučil, kar bo uprivalo na njegovo obnašanje in ravnanje napram različnim avstrijskim narodom.

Ko to pišemo, še nam ni znano, katere može se Koerber izbral za svoje sodelovalce. Že iz tega se bo dalo precej jasno spoznati, kaj imajo avstrijski narodi pričakovati od novega ministrskega predsednika.

Dr. Ernst pl. Koerber je rojen 6. nov. 1850 v Tridentu. Njegov oče je bil major. Po dovršenih študijah je služil v različnih ministrstvih. Pod Badenijem je prišel v notranje ministrstvo ter postal oddeleni načelnik. Ko je Badeni padel, je prišlo ministrstvo Gauč. V njem je bil Koerber že trgovinski minister. Za Gaučem je prišlo Claryjevo ministrstvo, v njem je bil Koerber notranji minister. Claryjevemu ministrstvu je sledilo Wittekovo, v njem Koerber ni bil zastopan. A ko je padel Wittek, je bil dne 18. januarja 1900 imenovan Koerber za ministrskega predsednika. V državnem zboru je divjala obstrukcija. Trudil se je, da jo uduši. Pri tem mu je največ pomagal rajni Stürgkh. Leta 1901 meseca januarja so bile nove volitve za državni zbor. Razmere niso postale boljše. Poklical je Rezeka za češkega ministrskega ministra. Vse zaman. Leta 1903 je z Ogri dogovoril novo nagodbo, a v državnem zboru je ni mogel dati skleniti, to se je posrečilo še le pozneje Becku. Težave so naraščale. Nemci so razbili laško univerzo v Inomostu, izdaljstvo na Primorskem je vzdigovalo svojo glavo, vse narodno življenje je postajalo vedno bolj odločno in nespravljivo, ministri so odstopali, tako da je Koerber nazadnje vodil že tri ministrstva sam, in tako je prišlo, da je Koerber koncem l. 1904 moral odstopiti. Do leta 1915 je živel brez javne službe, a za politiko se je vedno zanimal, in kačkoli so ministrstva pašala, se je imenovalo njegovo ime. Februarja leta 1915 je moral iti Bilinski iz skupnega finančnega ministrstva in Koerber je pos-

LISTER.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Drugi celi dan sem pritrjeval papir od časnika po stropu, da bi začrnil te nočne, neprijetne, zemeljske plazove. Vrat me je pošteno bolel od celodnevnega buđanja na kvišku, pa z nekako sladko zvestjo sem si zvečer na ležišču prižgal pipi, češ: nocoj bodeš pa dobro spal, saj ti ne more zembla ležeti v oči, nos in usta. Še pri luči so nas začele mizi pozdravljati s evilenjem in dobro je bilo čuti, kar so prožile zemljo in ta se je ustavljalna na papirju. Ugasnil sem luč, legal vznak, gledal mirno proti stropu in razmišljal doživljaje v mestu, čakajoč, da me kmalu objame spanec in prestavi v kraje, kjer ne tulijo psi in ne evili miši.

Mišja golazen je postajala vedno glasnejša in dozdevalo se mi je, kakor da bi se vozile nad stropon. Dirindaj nad mano je bil vedno hujši in jaz sem zrl mirno na kvišku, saj me je ščitil papir.

Naenkrat pa je bil čuti pritajen — rsk — papirja in — cok! — mi je padlo nekaj kosmatega na obraz.

Zacyvilil sem tudi jaz vsled trenutnega presenečenja in izginil z zadeto glavo pod odejo, urno in

bliskoma kot bi bila bobnila granata v neposredno bližino.

Pod odoje tičoč sem čkal še nadaljnih mišjih granat. Res so se vsule z zemljo vred skozi papir na mene in Francelna, ki je menil, da nočnijo nočne bova posuta samo z zemljo, ampak tudi s kratko-dlako mišjo golaznijo. Ti nesrečni, z veliko muko tu razpeti papir, bil je le nekako trenutno slepilo za nočne rušilce min, ki so na vsak način zahtevali popolno prostost ponočenih sprehodov. Vsak trenotek se nama je zvalila katera na izpod odoje potegnjeni obraz in siromaka sva v strahu in gnušu zagrnjena preko glave komaj čakala, da zazorí dan in izgine noč in obiski. To noč naju je zibal spanec in sen le bore malo: zgodaj zjutraj pa je potrgal Francel ves papir s stropom, meneč, da imam čas, naj rajši napravim pasti, da bova lovila, pobijala in gledala te nesramne sovražnike v lastni kryi pred seboj.

Mešali so se mi po glavi spomini izza zgodnjega mladosti glede mišjih pasti, še v jutranjih lahnih sanjah sem jih premotril in gledal: okrogle iz žice, kakor so jih prodajali piskrovezi in one na navadni "ploh", po muštru mojega očeta. Ko sem se popolnoma predramil, sem menil, da spletem one okrogle iz žice in z luknjo na vrhu, da vjameva miš žive in slahko malo poradujeva in zarajava pri pogledu na žive, klete žrtve. Vendar ta naklep sem opustil, ker nisem imel v zalogi žice, pač pa sem se oklenil ploha, zbitega iz dveh desk in obtezenega s kamnom. Res je, da ta naprava zahteva po navadi miši kri in takojšnjo smrt, pa kaj to meni mar, saj sem bil že takrat obojega dovolj vajen.

V ostri zimi in mrazu sem naslednjega dne v

potu svojega obraza žagal, sekal, dolbel, krivil locine in pritrjeval prožilne klince na pasti. Večerni mrak je legel in objel našo grabo in jaz sem izgotovil tri na ploh prožne pasti. Razdelil sem jih nastavljene in vabljive z ocvrto slanino po naših rovih in jedno sva obdržala midva s Francelom. V upu in v prepričanju na uspešen lov in na skorajšnji krvavi pogled novih sovražnikov, sva tokrat prej nego po navadi upihnila luč ter čakala tiko brez običajnega uspavalnega razgovora, da se sproži nastavljen naša past.

Nisva se premagovala v jeziku dolgo; miš so se kmalu oglasile s ciljem in začele neovirane ponocojšnjem papirju svoje nočne obhode in obiske. Najpredznejši je zadišala dišeče opaljena slanina, in: trk — trk — pok — se je sprožila v smrť nastavljena past. Vem, da se ni Francel nikoli tako nagnil z ležišča, ukresal luč in hitel pogledat k sproženem plohu.

Miš je tičala cela in še brcala pod deskama, samo dolgi njen rep je tudi meni pričal, da je vjet, in zadnjih zdihljajih vsaj eden izmed razbojnnikov mrlju. Francel je s papirjem oborožen zagrabil ujeto miš za dolgi rep, jo hotel se živo potegniti iz gotove smrti in jo iz po vseh postavah odpustljivega maščevanja začgati v peči. Zakričal sem mu:

"Ne vlecji je žive, sicer ti bode ušla", pa bilo je že prepozno.

Koža se priznano rada omuzne razrepake, vsakega člodalca, posebno pa ti rada pusti miš ali podgana samo repov štok v roki in uteče, če jo zgrabiš samo za rep.

Te izkušnje Francel kot sin mesta ni imel in s

tal skupni finančni minister, katero službo je opravljal do 28. oktobra t. l., ko je bil imenovan — državnik — za avstrijskega ministrskega predsednika. Koerber ni oženjen. Po svojem zasebnem političnem naziranju je bil Koerber dosedaj nemški liberal, precej naklonjen socialni demokraciji. Sedaj nastopa novo službo, kjer bo moral svoje zasebno naziranje zapostaviti ter delači in skrbeti le za to, kar bo vsem avstrijskim narodom v korist in blagor.

Posredovanje pri c. kr. mestniku.

Za Kmetsko Zvezo je deželni odbornik dr. K. Verstov vše k zopet posređoval pri cesarskem mestniku in zahteval, da se naj kmetskim posestnikom, kateri morajo oddajati krompir, plača vsaj tudi dovoz. Namestnik je izjavil, da je bil predlog v smislu, kakor so svoj čas zahtevali kmetski zastopniki, od vlade na Dunaju odklonjen. Nadalje je deželni odbornik že sedaj opozoril cesarskega namestnika, da politične oblasti strogo pazijo na to, da se bo posestnikom, ki bodo morali dajati mleko v mesto, pustila potrebna množina za lastno potrebo in da se ne bo posestnikov sililo, da bi morali sami skrbeti za dovoz v mesto, temveč da se ta dovoz organizira od mest. Posebno se je pritoževal deželni odbornik rači zahtevane množine sena in krompirja in zopet namestnika pozival, da se posestnikom pusti krompirja in sena, kolikor ga rabijo za lastno domačo potrebo, ker bi sicer prišle oblasti še v večjo zadrgo, če bi morale pozneje preskrbovali deželo še s temi pridelki od zunaj. Nadalje je zahteval dr. Verstovski od cesarskega namestnika, da reši ugodno vlogo raznih občin gornjegrajskega okraja glede rekviiranja krompirja in sena.

Mesto in kmet.

V gospodarskih vprašanjih, posebno glede nabave živil, se danes mnogo preveč zabavlja čez naše kmetsko prebivalstvo. Mestni ljudje pa pri tem še niti približno ne vedo, kako velike težave ima danes kmet, predno more kaj živeža pridelati, ter ga spraviti pod streho in nazadnje ne razpolaga z njim tako prosto kot bogati tovarnarji s svojim blagom. — Mestni veleobrtniki, tovarnarji, trgovci, prekupeci in taki ljudje sami določajo po svoje cene svojim pridelkom. Edino za kmetske pridelke pa določajo cene drugi. Mnoge reči, ki so bile n. pr. dne 31. oktobra še v kmetovi shrambi, so stale 40 K, kakor hitro pa so v mestu pri bogatem prekupecu, stanejo dne 2. nov. že 50, 100 K in še več 100 kg. Oni, ki po mestih zabavljajo čez kmeta kot krvica sedanje draginje, le naj ves položaj presodijo tak, kakoršen je — in ozdravljeni bodo.

Kmetje morajo seveda sami najprej v čvrstem združenju ustvariti podlago, da se potem morejo izriniti vsi tisti nepotrebni vmesniki, ki sedaj dražijo blago in ki so žalibog, dokler ni drugače urejeno, potrebni. Po zgledu češkega zadružništva so se sedaj z veliko silo jela širiti kmetska skladischa. Ravnemo to vidimo pri nemškem zadružništvu na Moravi. Leta 1915 je tam nastalo 14 skladisčnih zadrag. Na Moravi se je sploh kmetsko zadružništvo sedaj krepko razvilo in po previdni razumnosti deželne vlade in deželnega odbora dobilo v roke ne samo pre-

trudom vjeti sovrag ga je še brenil za trud rešitve z zadnjimi nogami in jo omamljen od udarca deske odkuril prav umerjenih korakov z opuljenim in golim repom brez kože pripovedoval tovarišem in prijateljem: kako vabljava da je opaljena slanina, a — prvezana v gotovo smrt.

Nastavila sva past v drugič in jaz sem jo obtežil s svojimi okovanimi čevljimi.

Kmalu se je vjela druga miš, a tokrat na smrt, za to tretja, četrta, do jednjaste.

Mene je to pokanje pasti jezilo, ker je za miši lov prevneti Franci pri vsakem poku ploha z glasnim krohotom vstajal, potegnil mrlča izpod deske in vnovič nastavil. Skoro do svita zore ni bilo mirno, in jaz sem se domislil največjega mišjega strahu, ki biva pri vsaki pošteni hiši, mačke.

Sem že omenil, da je imel naš polkovnik slugo, po rodu opaljeno črnega Laha, ki ga je klical: Justo! Cetudi Lahon, pa Justo je bil dobra duša — saj ga niso ljubili samo ljudje, ampak celo živali. Vsak psiček ga je počakal, če mu je Justo poživagal in vsak, še tako plašljiv muc se mu je dal radovoljno prijeti. Neka vabljava, privlačna sila je cimila v njem, seve, njegovi tovariši so to razlagali na drugo plat: Justo je radi tega mačkin prijatelj, ker si večkrat privošči za kako grabo skrit mijavkasto dobro pečenko.

So ga li tovariši po krovem dolžili ali ne, tega nisem dognal, pa tokrat sem ga prosil, naj stopi v bližnjo vas in naj kupi ali ugrabi dva ali tri poštene mišje strahove.

Justo je dobro rešil zaupano mu nalogu in je prinesel dva mačaka. Jednega prostaške, sive bar-

skrbovanje s krmili, nego ves nakup žita za žitni zavod. Tri zadružne zveze ima Morava — agrarno in katoliško-narodno, ki sta češki, pa nemško. Te zveze so se domenile med seboj in vsaka je dobila nekaj okrajev, da dela v njih. To je lepa priprava za po vojski. Zadružništvo bo vodilo po ti poti trgovino s kmetijskimi pridelki tudi kasneje. S prodajo živine je ravno tista. Zadružništvo na Češkem in na Moravi pozkuša tudi tukaj napraviti red. Povsod so tuški zastopniki zadružnih zvez poklicani v deželne odbore, ki imajo edini pravico kupovati živino. Sedaj ta reč ni sama na sebi posebno važna, ker so z nakupom živine, kakor je sedaj urejen, same sitnosti in težave. Klavne živine je vedno manj in zato mora hočeš nočes druga na vrsto. Menda vsak potrdi, da to ni kmetu v zabavo. Prav pa je, da je zadružništvo pri tem zraven, ker je to vendar le stopnja, ki se da po vojski v splošni blagor dobro uporabiti. Ne smemo namreč nikoli pozabiti, da ima zadružništvo mnogo sovražnikov in da se vsi prekupeci trudijo zadružnam omesti ali sploh onemogočiti njih delo pri nakupu in prodaji. Kar si torej zadružništvo v pribori za-se, je res priborjeno in če se mu kaj vzame, je to pač taka, kakor če se v vojski izgubi kos zakopa. Iznova sovražnika ven poditi je sitno in težko. Prepričani smo, da pojde tudi naša zadružna pot po izkušenih zgledih naprej in če ni vse tako, kakor bi moralo biti, je temu najmanj krivo zadružništvo. Kmet — tudi naš — je pripravljen za svojo organizacijo, naj bodo le tudi drugi.

Se le, ko bode kmet gospodarski organizirani, kakor so organizirani kmetje v drugih naprednih deželah, bo sam narekoval primerne cene svojim pridelkom. Po vojski bo moralo do tega priti. Kajti: Vsak tovarnar, vsak trgovec, vsak obrtnik sam nakreuje in nastavi cene za svoje blago. Edino še pri kmetskih pridelkih po večini drugi delajo cene.

Recimo pa sedaj še drugemu taboru, kar mu gre. Konsumentje se imenujejo; povsod so, pa nikjer jih ne moreš dobiti zbranih, združenih; veliko jih je, brez števila, sami najmanj vedo, koliko. Spoznaš jih po tem, da vedno in na vsa usta zabavljajo, pa nič ne naredite, ne škode sovražniku, ne korigi sebi. Med konsumente se seveda morajo, če se po besedi razлага pojem (konsument je tisti, kateri pridelek ali izdelek sam zase porabi in ga s tem prej ali pozneje uniči) šteci vsi ljudje, ker ga ni, ki ne bi rabil jedi, pičače, oblike, kurjave itd. Vendar pa le mislimo, ko govorimo o konsumentih, pred vsem o ljudstvu po mestih in obrtnih krajih, ki za svoj užitek samo nič ne pridelava in ne izdelava. Tem velja naša beseda: Kaj ste pa storili, da bi si zagotovili od kmeta primernih cen, pred vsem pa potrebnega blaga? Zavednejše delavstvo je edino razumelo, da ni dovolj samo kregati se, ampak da je treba tudi delati in se jelo združevati v konsumna društva v veliko korist sebi, pa tudi v veliko pohujšanje mnogim svojim sodržavljanim. Tupatam je šel del uradništva ravno tisto pot. Mali obrtnik, ki bi bil to najbolj rabil, je pa ostal ob strani, obdarjen s pravico svobodnega zabavljanja. Mestne občine in občinski odbori obrtnih krajev se pa niso zganili. Ob slovesnih prilikah, ko je potreba, še večkrat pa potrebo izrabljajoča strankarska politika postavila draginjo na dnevni red, se je pri sejah izsoplo nekaj govorov, sklenilo nekaj resolucij in protestov na vlado, državnemu zboru in na druge take kraje, kjer se nič blaga ne prodaje in ne kupuje, pa je bil svet popravljen. No, sempatija, večinoma na Nemškem, se je dobil tudi kak občinski odbor, ki je storil nekaj več. Občine so imele za meščane velike prešičje krmilnice, hlevne, krave-mlekarice za otroke, perutninarske za-

ve in plašljivega veđenja, drugemu pa se je že na pisani barvi in napredno gledajočih očeh poznal njegov plemeniti in žlahtni rod.

Seljaka-sivca je zaprl Justo v mojo luknjo, črno-belo pisanega žlahtnika pa je podaril gospodu obersetu.

Zarobljeni in robati sivec je hudo občutil ugrabljeno mu prostost, grdo gledal, glasno predel — drgn — drgn in trdrovratno zavračal vsako ponujeno hrano.

Ali je v noči naš novi gost lovil in preganjal miši, ne vem, ker sem kljub civilu in proženi zemlji skrit pod odejo dobro spal, a v jutro na vse zgodaj ga ni bilo več; vzel ga je noč, jaz mu bega niti nisem zameril, saj vsakdo ljubi prostost.

Dva dni in tri noči sem zabil z mišjo golaznijo, četrtega jutra pa sem moral s polkovnikom v postojanke; prišel je namreč g. general pogledat tukaj sem, kako napreduje delo v strelskih jarkih.

Stopali smo jeden za drugim. Naprej jaz, potem g. oberst in za nami je pihal sam rudečehlači g. general. Moštvo je bilo že na nogah in pridno v potu čela rilo z lopatami pod zemljo, da je g. general zadovoljno kimal na levo in desno.

Prišli smo do voda, ki je imel v noči stražo; in ti ljudje so spali, razun enega, ki je na vse kriplje metal zemljo iz jarka. Ker le ni pogledal, zatopljen v delo, se niognil in ne pozdravil po postavi, sem ga torej podregnil:

„Pozdravite! G. general so tu!“

Mož me začudeno pogleda od pet do glave, in meče naprej zemljo iz jarka ter meni, kimaje z debelo glavo:

vode, nasade zelenjav itd. — Dobro, toda teh par lepih zgledov je kaplja olja v morje lenobe.

Prišla je vojska! Brez milosti je v veliko stvarah pahnila trgovca na stran. Vsa javnost je prišla do prepričanja, da je treba občinskim odborom poseči vmes. Posegli so in kolikor kasneje, toliko slabše, brez uspeha pa splošno nikjer ne. Ta skrb naj jim ostane in ž njo zvezano delo tudi! In pri tem delu govorimo mi za slogan do mest in dežel. S kmetijskimi organizacijami v dogovoru naj si zagotove ce-ne in blago. Bog daj to edinstvo! Morda nas nauči vojska, da je vsem mestnim in takozvanim izobraženim ljudem treba s kmetov dobiti priprostosti v življenju, v hrani, v obleki, veselja do telesnega dela. Tega duha najprej, drugo bo navrženo. In mesto in vas bosta prijatelja za vedno!

Naše žrtve za domovino.

Od S. v. Antonia v Slov. gor. se nam po-roča: Zadet od sovražnika je izdihnil svojo junaska dušo dne 27. septembra Jurij Omulec iz Gorenje-Brenove. Bil je od začetka vojske na skoraj vseh bojiščih; ranjen v Galiciji; se je bojeval na Tirolskem in sedaj ga je zadelo sovražna krogla tam pri naši ljubljeni Gorici. Na pokopališču pri Kostanjevici čaka njegovo telo vstajenja k boljšemu življenju. Ljubi Bog naj tolazi zapuščeno mater in žaluoče sestre in brata, katerim je bil padli dober sin in ljubeči brat, rojstni hiši pa zvest gospodar.

Na južno-zahodnem bojišču je padel Jan Muršec, znan pod imenom Baha, želar v Trnovski vasi, župnije S. v. Bolfenk v Slov. gor. Bil je prideljen trenu, ki oskrbuje moštvo na fronti s kruhom iz vojne pekarije. Na takem potu ga je, daleč se za fronto, zadelo laška granata in ga raztrgala. Najbolj pretresla pa je vse dne 21. oktobra došla turžna vest, da je padel v bojih ob Soči dne 15. oktobra za svojo domovino obče sploščani posestnik Jan. Čuček iz Trnovske vasi, zapuščajoč potro ženo in 7 malih otrok. Pridno je skrel za svojo družino; da bi otroci imeli svoj dom, je kupil k domačemu že itak obširnemu posestvu še manjše posestvo in gorico. A ni mu bilo dano, da bi užival kdaj sad svojega truda. V zimskih bojih je zbolel in bil potem dalje časa a bolnišnici na Koroškem. Ko je nekoliko okreval, je prosil za dopust, da vidi še eukrat svoj dom in svojo družino. Prišel je domu na 8 dni; bil je to njegov prvi, pa tudi zadnji dopust. Nekoliko bolehen še, je moral iti k svojemu krdelu. Rad bi bil še prišel za nekaj dni med svoje, prosil je še za kratek dopust; želja se mu pa ni izpolnila. Videl je svoje po prestanji vojni bolezni prvikrat, videl tudi zadnjikrat. Druga usoda ga je čakala, da daruje življenje za svoje. Nesti je moral križ do zadnje postajo, izkusiti vojne grozote, muke in bolečine do dna. Med goriškimi brdi počiva zdaj njegovo v boju utrujeno junashko truplo in križ, ki ga je spremjal od doma do groba, čuje sedaj kot zvest prijatelj ob njegovem grobu. Mir njegovi duši! Žaluoči ženi naše srčne sožalje! Osirotele otroke pa priporočamo ljubezni nebeskega Očeta in varstvu Matere božje!

Iz italijanskega bojišča se nam piše: Pred nekaj tedni mi je kruta smrt pokosila dragega tovariša Franca Simoniča, doma iz Sredisča. Nisva bila sicer skupaj, ali vendar sva se mnogokrat sešla v strelskem jarku ter se pogovarjala o vsakdanjih razmerah. Med tem tudi nisva pozabila na milo domovino in na pretekle otroške čase, v katerih sva takoj brezskrbno živila. Napočilo je lepo jutro. Sešla

„Hentana para, kaj, general ste vi? Na, to pa že, tako mlad, pa general. Poglejte, ta le zemlja in to hlodovje je padlo ponoči na m; dobro, da me ni ubilo. Pa general ste, kakor hitro zmečem zemljo tuven, vas bodem pa pozdravil — pa le počakajte še malo!“

G. oberst je kar puhal od jeze nad to priprosto ravnodušnostjo; g. general pa je smehljaje potrkal dobrega moža po ramu, a jaz sem bil od tiste-ja časa prekrščen iz vojnega kaplana v — genera-

la. . . Vrnila sva se z g. oberstom že okoli 9. ure do poldne v našo grabo. Stari me je kot novokrščenega generala povabil v svoj stan na štamperl v jutranjem mrazu zasluženega konjaka. V njegovi postojanji je bilo pošteno mrzlo. Justo še ni bil zakuril v peči. Polkovnik je pa rad sam storil po peči in nalagal na ogenj drva. Tudi sedaj je hotel pripravljeno in že naloženo kurivo sam podžgati, počenil je pred peč, si nataknil na nos ščipalnik in odpril pečna vrata.

Kot od smrte strele zadet se je ubogi gospod oberst po dolgoti zložil po sobi in iz glave mu je skočil njegov belo-črni, žlahtni muc in se plaho ustavil v kotu.

Jaz sem se pošteno smejal, stari pa si je doda-bra otipal vse ude, predno je vstal in zapazil, da mu je nesramni mačak zbil ščipalnik in ga do kri oprasil po obrazu. Jeza ga je zgrabila in zarjovel jo:

„Justo!“

(Dalje sledi)

sva se spet pred mojim bivališčem. Sedla sva na klop in se pogovarjala o tem in onem ter zrla v jenski svet, v razbite in požgane laške kraje. Tadan je bil moj tovariš prece otočne volje. Med pogovorom sva prešla spet v mili domači kraj, nakar mi je dejal: „Dragi Ivan, jaz pa nimam upanja, da bi se še kdaj vrnil, akoravno si tega močno želim.“ — „Beži, beži“, sem ga zavrnil, „saj veš, da se naju ne prime nič.“ Težka slutnja ga ni goljufala. Na večer drugega dne je sklenil svoje mledo življenje. Hraber fant, vrl človek, blago srce. Priznanje ni izostalo. Močno si je želel še enkrat videti dragi domači kraj in svoje ljube starše, toda to mu ni bilo sojeno. Ob blatni laški cesti na prijaznem pokopališču je zrastla čez noč sveža gomila in iz nje se je dvignil skromen križ. Tam počivaš Ti, dragi France, mlad junak, ki si dal svoje življenje za čast in obstoje mile domovine! Daleč proč od domačih spis, a ne zapuščen. Vsi, ki so Te ljubili, v mislih posečajo Tvoj grob in poljubljajo zemljo, ki Te krije. Tvoj žalujoči tovariš Ivan Bedjanič.

Padel je na italijanskem bojišču dne 14. septembra poddesetnik Franc Trešer iz Sodnje-Loznice pri Slovenski Bistrici. Bil je leta 1914 ranjen v Galiciji, po ozdravljenju je prišel drugokrat na rusko bojišče, kjer je zopet obolen. Pred meseci je moral na italijansko bojišče, kjer mu je granata pretrgalala mit življenja. Pokojnik je bil tih, mirovjužen značaj in skrbem gospodar. Zapušča mledo vdovo in tri otročice. Ljubi Bog naj tolazi žalujočo rodbino, blagemu rajnkemu pa naj da večni mir in pokoj!

Iz Cirkovec pri Ptuju se nam poroča: Dne 23. septembra je doletela družina Brumec v Mihovih žalostna obvest, da je njen sin, oziroma brat, ki se je zadnji čas pri 87. pp. ob Soči bojeval, dne 17. septembra junaške smrti za domovino umrl.

Izguba je tem težja, ker se tudi oče in starejši brat, ki se tačas istotako nahaja na bojišču, za domovino bojujeta. Ne obžaluje ga samo njegova obitelj, temveč vsi sorodniki in znanci, ker je med vsemi bil zelo priljubljen. Bil je večletni naročnik „Straže“ in „Slovenskega Gospodarja“, katerega je zadnji čas tudi na bojišče dobival.

Pred letom dni se je raznesla vest, da je umrl junaške smrti za domovino Franc Fekonja od Slovenske Trojice v Slovenski gor. Bil je tih in mirem značaj, pa vendar ne brez mladeničke živahnosti. Zato ga je vzljubil vsak, kdor ga je poznal. Nestrpo so čakali uradnega obvestila, ki je pred kratkim došlo in potrdilo vest o smerti dragega Frančeka. Rajni je bil zvest član Mladeničke Zveze, katere se je sponnil trdi v svoji oporoki. — Pred par meseci je padel vrl tržan Janez Barometler, pred tednom dni pa Janez Valner iz Oseka.

Nekateri možje in fantje, ki so vjeti na Ruskom, so poročali domov, da je Alojzij Lopič, samski posestnik v Št. Ilju v Slovenski gor., umrl v ruskih vjetništvo. Vest pa se uradno ni potrjena. Lopič je bil nečak rajnega emureškega g. župnika in skozinsko krščanskega mišljenja.

Meseca novembra 1915 je na italijanskem bojišču padel Franc Lubi, sin posestnika v Selinci ob Muru, v Šentiljski župniji. Padli je bil miren in priden mladenič.

Iz Lesične pri Pilštanjiju se nam piše sledi: V ruskih vjetništvo je umrl meseca grudna 1915 vojak od 15. pp. Janez Bokalič. Bojeval se je v Karpatih, bil tam ranjen in ko je malo ozdravil, je šel spet pred časom preostrovljeno nazaj na vojno in bil tam vjet. Bil je korajzen vojak, dober sin svojih staršev, katerega bodo težko pogrešali, posebno njegova bolana mati, katero je posebno ljubil in jo podpiral. Zupušča očeta, mater, dva brata-vojaka in dve sestri.

Došlo nam je žalostno poročilo od vojnega kurata č. g. M. Krajnca, da je junaške smrti za domovino in cesarja padel dne 6. junija t. l. na gori Boskon občespoščevani mladenič Janez Čeh iz Ledenjca pri Slovenski Urbi in blizu Ptuj. Pridelen je bil patrulji z naročilom, zalezovati sovražnika. Pri spopadu ga je začela krogla v nogu. Ko si je hotel ustaviti kri ter rano obvezati, ga je začela sovražna krogla v sreči. Po poročilu č. g. vojnega kurata je prejel par dni pred smrtno sv. zakramenite. Za padlim žalujejo starši ter dva brata in dve sestri. Brat Franček se nahaja kot ranjenec v bolnišnici v Dunajskem Novem mestu.

Bog jim daj večni mir in pokoj!

Rumunsko bojišče.

Rumunija je v silnih škripecih. Od severozahodne strani prodirajo Avstrije vedno globlje na rumunsko ozemlje, v Dobruči pa je rumunsko-ruska armada tako oslabljena, da beži noč in dan proti severu.

Iz Sedmograškega so naše čete vdrle v prostor pri Sinaji in Kampolungu že 20 do 30 km daleč na rumunsko ozemlje. Tudi pri Oršovi smo vrgli sovražnika nazaj čez mejo in smo zavzeli obmejno gorovje. V severovzhodnem delu Sedmograške imamo sovražnik zaseden le še ozek pas našega ozemlja. Rusi pridno pošiljajo pomožne čete na rumunsko bojišče. Rumunski odpor postaja vedno močnejši,

V Dobruči skoro teden dni ni bilo večjih bojev. Naši so pri zasledovanju bežčega sovražnika brez odpora zavzeli več mest in so še le dne 29. oktobra zopet trčili ob sovražnika, ki se je ustavil, da tako krije umikanje čez Donavo.

V Bukarešti vlada velika vznemirjenost, ker se je batiti, da bodo naše čete od severozahoda in od jugozahoda začele prodirati proti rumunskemu glavnemu mestu. Rumunsko ljudstvo je postal zelo nevoljno, ker so vojni hujšači zvabili Rumunijo v nepotrebno vojsko.

Prodiranje v Dobruči.

Zadnjih smo med najnovješimi vestmi poročali, da so bolgarske čete zavzeli mesto Črnovodje ob Donavi. S tem je bila usoda rumunsko-ruskih čet v Dobruči začetena. Sovražnik je odrezan od železnične in je stisnjhen v ozko ozemlje med Donavo in Črnim morjem. Ker manjka tudi mostov čez veletok Donavo, je položaj sovražnih čet zelo mučen. Bolgarske čete in njih zavezniki so bežčemu sovražniku vedno trdno za petami. Mackensenova armada je od zadnjega našega poročila zavzela v Dobruči sledeča mesta: Nici, Mari, Seimeni, Bonašč, Topalu in Harsova ob Donavi ter celo vrsto mest ob Črnomorju v središču Dobruče. Danes, dne 31. oktobra, ko to pišemo, pravijo poročila, da se je sovražnik bolgarskemu prodiranju ustavil in sicer na črti Ostrovo ob Donavi-Babuški blizu Črnomorja. Od Babuške do ruskega brega Donave je samo še 40 km, od Ostrove do ruske meje pa 60 km. Rumuni menda hočejo s svojim novejšim odporom kriti umikanje rumunsko-ruske armade čez Donavo. Radi močvirnatega ozemlja je beg v severni Dobruči zelo otežkočen.

Velik plen v Dobruči.

V Dobruči ugrabljen plen je tako velik, da ga še dosedaj ni bilo mogoče spraviti. V skladisih ob Donavi in Črnomorju je bilo nakopičenega za več tisoč vagonov žita, moke, riža, tobaka in enakega blaga. Rumunsko armadno voštvo je z gotovostjo računalno, da je Dobruča varna; radi tega so napravili Dobručo kot nekako žitno skladislo za Rumunijo, ker se jim Rumunija radi nevarnosti avstrijskega varda ni zdela dovolj varna.

Uplenjenega žita in moke je baje toliko, da je cela naša balkanska armada za eno leto preskrbljena z živili.

Bolgori pa so z naglim prodiranjem v Dobručo Rumune in cel četverosporazum bridko presenetili. Bolgori so v Dobruči uplenili dosedaj že čez 100 topov, 140 strojnih pušk in ogromne zaloge streliva, ter naprav za mostove. Število vjetnikov znaša krog 20.000 mož.

Rusko bojišče.

Rusi so v Voliniji zopet pričeli z napadom in sicer Zahodno od Lucka pri krajih Zaturči, Szelvov in Pustomiti. S tem hočejo vsaj nekoliko razbremeniti Rumune. Dne 29. oktobra se je po srđem artilerijskem ognju navalila ruska infanterija v mnogoštevilnih rojnih vrstah proti našim postojankam na goraj omenjeni črti. Naš ogenj je ruski naval docela zavrnil. Celi oddelki sovražnih čet so popadli mrtvi in ranjeni k tloru.

V Zahodni Galiciji vlada mir.

V bukovinskih Karpatih so se naši začnje dni preteklega tedna navalili v prostor pri Dornavatru na glavne ruske postojanke, kateri se na obližnji strani tega kraja tudi zasedli. Tako je na rumunsko-ruski meji v sovražno armado zabita močna in trdnazgodza.

Rumune bi radi razbremenili.

Pariški listi pišejo, da bodo Rusi v krajkem pričeli z zopetno ofenzivo v Karpatih in Voliniji, da tako razbremenijo Rumune. Car je baje da Rumuniji besedo, da bo z vsemi silami poizkušal rešiti Rumunijo.

Ruske izgube.

Ruski uradni izkaz o padlih, ranjenih in pogrešanih izkazuje od dne 1. januarja 1916 do dne 1. oktobra 1,787,522 mož in 85,981 častnikov. Največje izgube imajo sibirski in kavkaški jezdenci.

Mir z Rusijo?

Zadnji čas se mnogo govorja in piše o poseben miru z Rusijo. Uradna poročila, avstrijska in ruska, pa označujejo te vesti kot popolnoma iz trte izvite, neresnične.

Italijansko bojišče.

Na Krasu se razvijajo novi boji. Dne 25. oktobra je italijanska artilerija pričela živahnno obs-

pavati Vipavsko dolino in Kraško planoto. Artillerijski ogenj se je naslednje dni nadaljeval in je bil na južnem krilu posebno ljut. Naša artillerija dobro odgovarja. Italijanska infanterija, ki je naredila dne 27. oktobra ob cesti proti Opatjem selu izpad, je bila z našim ognjem zavrnjena. Tudi vzhodno od Gorice je sovražna infanterija po artillerijski predpravji dne 28. oktobra poizvedovala proti našim postojankam, a je bila odbita. Radi slabega in meglenega vremena so boji dne 29. oktobra nekoliko ponehali.

Na Tirolskem nič posebnega.

Primorska fronta neomajana.

Vojni poročevalec velikega berolinskega lista „Vossische Zeitung“ piše, da je hotela Italija s svojo armado predreti avstrijsko primorsko fronto in si tako zagotoviti svojo posest na vzhodnem bregu Adrijana in na Balkanu. A armada slovitega generala pl. Boroeviča ji zapira pot. Vsak posamezni borilec te armade ve, zakaj se gre. Radi tega taka občudovanja vredna obramba. Avstrijska fronta na Primorskem je dosedaj neomajana. Domovina in zavezniki Avstrije ne morejo nikdar biti generalu Boroeviču in njegovi armadi dovolj hvaležni, da je povabil Italijanom čez Kras tako dobro zastavil.

Lah ne bo prodrl dalje!

Iz soške fronte nam pišejo slovenski fantje od ... lovskega bataljona:

Tudi mi poljski lovcji imamo opraviti s krutim Lahom in ga držimo trdno nazaj, čeravno je silno lačen naša zemlja. Izključeno je, da bi se dobil vsaj 1 ped zemlje, kjer stoji slovenski vojak. Akoravno s presilno pripravo svojega topništa bruha na nas granate vsakovrstnega kalibra in buta v skale, kar bi hotel iz njih narediti ravne poljane, se mu ne bo posrečilo prodreti dalje v slovensko ozemlje. Ko pa le nekoliko poneha s svojim divjanjem, se zberemo prijatelji in si zapojemo našo navadno pesemoo:

„Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj gromi;
Naj krogle križem švigajo,
Slovenci ne pobegnemo.“

Srčne pozdrave posiljamo vsem bralcem in tudi bralkam „Slovenskega Gospodarja“ ter staršem, bratom in sestram ter tudi poštenim slovenskim dekletom: Četovodja Žižman Franc, Vogersko pri Gorici, podlovec Eder Franc od Sv. Jurija v Slovenski gor., Kravanja Franc iz Primorskega, Filipančič Anton iz Buč, Arh Anton iz Marenberga, patruljni vođa Sovič Andrej iz Primorskega, Ivanuša Ivan iz Huma pri Ormožu, Jereb Rudolf iz Koprivnice, Barut Josip iz Istre, lovci Novak Mihael in Pinter Matevž iz Makola, Kolarič Jožef od Sv. Urbana pri Ptaju, Belšak Jakob, Belšak Martin, Belšak Jožef, Žuran F., Kmetec Simon, Kozel Ivan, Kaučevič Jakob, Farkaš Franc, vsi iz ptujskega okraja, Herič Jožef od Sv. Jurija ob Pesnici, Rijavec Stefan, Roje Alojz, Kuhič Anton, vsi iz goriške okolice.

Bojišče ob Mirenskem gradu.

(Izvirno poročilo.)

Naš 27. domobranci (ljubljanski) pešpolk je dobil povelje, da mora dne 11. oktobra napasti sovražnega Italijana. Ko pridemo rano zjutraj na določeni kraj, se je naš 2. drugi bataljon razvил v bojno črto in tako je šlo po malem naprej. Sovražnik pa je nas pričakoval, kakor krvolocoča zver svoj plen. In kar na en hip smo dobili hud ogenj vseh vrst moruge orožja. Od vseh strani je bobnalo s tako silo, da nam ni bilo moči ne naprej in mnogim tudi ne nazaj prej kot še le zvečer. Naši častniki so bili včinoma ranjeni, bili smo kot čreda brez pastirja. Italijan je poskušal kar naprej predreti našo črto, a mi smo mu vse sunke odbili. Sovražnik je posiljal proti nam vedno hujše moči. Na naši strani 1 bataljon, na laški strani pa napadajo kar 4 polki! Kot besni levi so se vrgli Lahi na nas popoldne ob 4. uri dne 12. oktobra. A sedaj nam pride na pomoč naša dobrotivežbana artilerija, ki je tako dobro streljala, da so težke granate metale sovražne Italijane kar do 10 metrov v zrak. Kar jih je še ostalo, pa smo z ognjem navadnih in strojnih pušk pomandrali k tloru in jih razpršili na vse strani.

To je bilo v resnicu slika sodnega dne. Kako čudno in na različne načine se ljudstvo pokončava. Le z božjo pomočjo si še človek otme svoje življenje. Nedolžni otroci! Molite za svoje očete, ako so v vojski, žene za svoje može in tudi neveste za svoje ženine, da se bomo po vojski vsi srečno vrnili k svojim dragim. Ljubi Bog pa dodeli, da bi se razburjeni narodi v kratek pomirili in pobotali. Prosimo le pobožno ljubega Boga za skorajšni konec te strašne morije!

Pozdravljam Vas, cenjeni bralci „Slovenskega Gospodarja“, posebno Vas, dragi Slovenci, v Gornji Savinjski dolini ter mojo družino! Tebi, „Slovenski Gospodar“, pa želim obilo dobrih naročnikov! Franc Fedran, desetnik.

Junaški slovenski topničarji.

(Izviren dopis iz bojišča.)

Srčne pozdrave od baterije I. domobranskega poljskega artilerijskega polka pošljamo našodnjaki in vri Slovenci iz bojnega polja. Slovenski fantje smo še vedno čili in zdravi. Mnogo težav in bridkosti smo že prestali na italijanskem bojišču. Topovi so grmeli in vrlo smo napredovali in služili našemu presvitemu nadvojvodu Karolu, ki nas je vodil po pravem potu. Iz Laškega smo se podali na rusko bojno polje. Sedaj pa se borimo spet z Lahom, ki nas s hudim ognjem obsilje. Naši topovi pa mu tudi pridno odgovarjajo in ravno tako tudi naša vrla in izvrstna infanterija, ki se bori v deževnem in sneženem vremenu. Bog nam daje zmiraj pomoč in pogum, da se vedno vstrajno borimo za domovino in za našega presvitlega cesarja. Želimo im prosimo pa Boga, da bi povsod bila naša srečna zmaga.

Ljube žene in otročice, sestre, brate in starše, naše sorodnike, znance in prijatelje pozdravljamo iz daljnega kraja še hvala Bogu vsi zdravi možje in mladeniči: Jernej Sitar, desetnik iz St. Andraža pri Velenju; Ivan Zajc, desetnik, iz St. Ilja pri Velenju; Ivan Pustinek, poddesetnik iz Škal pri Velenju; topničarji Franc Kralj iz Založ pri Polzeli, Iv. Haltjan iz St. Jurija ob južni žel., Jurij Šolinc iz Trnovlje pri Celju in Ivan Grahar iz St. Pavla pri Preboldu.

Slovenski Orel v južnih Tirolah.

Josip Pišek, bivši načelnik celjskega Orla, sedaj predmojster pri poljskih havbicah, piše svojim domačim:

Bojno polje, 11. okt.

Dragi domači!

Hočem Vam nekoliko popisati naš res zanimivi kraj ter Vas malo seznaniti z našim sedanji položajem. Počutimo se tu zdaj malo bolj zadovoljne, ker smo že nekoliko pozabili svojo trudopolno pot v sedanjo postojanko. Postojanka sama na sebi ni napena, le pot do nje je zato bolj težavnna. Nahaja se v pravcatem kotlu, ki je krog in krog obdan z visokimi gorami, ali bolj odkrito povedano: z golim, divjim skalovjem. Tu nam polentarji pač težko pridejo do živega, zato smo jim pa mi tem ložje prav pošteno zasolili ter smo jih mnogokrat že poprej prehitel in uničili njih namero. Vedno se še trudijo na mnogih mestih predreti našo rojno črto, toda njihovi napadi so se še vedno razbili ob žilavem odporu naših hrabrih čet. Mnogo čitamo o svojih sobratih ob Soči, kako hrabro da branijo našo domovino, pa tudi mine zaostajamo za njimi, kajti precejšnji odlomek od njih je ostal še tu v Tirolah. Kadar se čutimo malo bolj varne, pa plazimo po gorah, odkoder se nam nuditi prekrasen razgled. Nad vse lep je pogled na Rožnat vrt v Dolomitih, ki upliva naravnost čarobno na človeka. Posebno ob solnčnem zahodu, ko se poslavljajo že zadnji solnčni žarki, se vidi, kakor da bi bilo celo skalovje iz samega izklesanega rdečemodrega mramorja. Na levem pobočju pa se mogočno vzdigne gorovje Ortlerjeve skupine, katero se polagoma izgublja kakor velikanski morski val v neizmerne daljave. Po nižavah se razprostirajo lične vase, katere obdajejo lepo zeleni travniki in rođovitna polja, po gorskem prelazu pa pridrvi bistri potok ter se vije kakor srebrn trak po zelenih livadah. Tu se viči živo in naravno vse lepše, kakor v najimenejšem kino. Torej nam nudi vojna tudi nekaj lepega, samo žal, da le trenotno. Ko dospemo zopet nazaj v svojo kotlino in začnemo na novo razpravljalni o lepoti kraja, pa pridemo nazadnje vendar do zaključka, da so v domaćem ozemlju le še lepsi in prijaznejši kraji. Zapadel nam je že tudi sneg, kateri nas je pa že zopet zapustil. Za kako dolgo, je vprašanje. Obeta se nam vedno gotovej, da bomo najbrže prezimili tu med gorami. Čeprav bolj zapuščeni in ločeni od sveta, nam vendar dnevi precej hitro potekajo. Za nas najbolj važen je pač tisti dan, ko pride pošta, poročila z doma, in nas obiše naš toliko zaželeni „Slovenski Gospodar“, kateri nas še našibolj začudovlji z novicami iz domačih krajev ter n-s vsaj nekoliko seznaniti z širnim svetom. Tako tu preživljamo svoje težke dni, kateri ne vzamejo konca, ter si želimo srečne vrnitve in skorajnjega svinjenja, v kar pomozi Bog!

Prav prisrčne pozdrave vsem domačim, znancem in prijateljem pošilja iz daljnih dolomitskih gor Vaš hvaležni Pepi.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču se je vojni položaj izpremenil v prid Bolgarom, ker je ustavljeno prodiranje srbsko-francoskih čet pred Bitoljem in ob rekici Crni. Za Bitolj ni več nobene nevarnosti; Bitolj se nahaja trdno v bolgarski oblasti. Rumunija zahteva vedno glasneje, da se jo razbremeni z velikopotezno ofenzivo na macedonskem bojišču. General Sarail se pa do tega koraka ne more odločiti, češ, v njegovi armadi vladajo nalezljive bolezni in ker ima na razpolago zelo slabo vojaštvo — izmeček vseh narodov.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje velika angleško-francoska ofenziva, ki že traja celih 21 tednov in se sme imenovati ena sama nepretrgana velikanska bitka. Na velikem četverosporazumnojem vojnem posvefovanju v francoskem mestu Boulogne dne 19. oktobra so sklenili razbremeniti po možnosti Rumunijo in izvojevati še pred pričetkom zime odločilnih uspehov na francoskem bojišču. V tamamen si je francoski vrhovni poveljnik general Joffre izbral ozemlje pri Verdunu. V štiridevninj borbi od 20. do 23. oktobra so se Francozi vrgli z vso silo na verdunsko predutrdbo Douaumont, da prebijajo na tem ozemlju nemško bojno črto. Posrečilo jim se je sicer dne 23. oktobra zavzeti Douaumont, toda glavna želja, prebiti na tem ozemlju nemško bojno črto, se jim ni posrečila. V zadnjih dneh se je še tudi posrečilo angleško-francoskim četam zavzeti dve porušeni vasi in pridobiti nekaj ozemlja severno od Somme, toda na južnem bregu Somme so pa izgubili nekoliko ozemlja. Angleški listi pišejo, da bo trajala angleško-francoska velika ofenziva **bajo** do dne decembra.

Wako je padel Douaumont.

V budih bojih za Verdun v letosni spomladis je Nemcem posrečilo zavzeti važno verdunsko predutrdbo Douaumont, ki leži severno-vzhodno od Verduna. V izvanredno srditih štiridevninj bojih so Francozi dne 23. oktobra iztrgali Nemcem to v razvaline spremenjeno utrdbu. Borba za Douaumont opisuje očividec sledi: Od 20. do 23. oktobra so Francozi s tako silo obstreljevali Douaumont, da je bobnala zemlja kakor ob najhujšem potresu. Iz 120 velikanskih topovskih žrel so padale granate na to utrdbo. Bobnelo in grmelo je, kakor bi bil sodni dan. Dim iz topov je bil tako gost, da je zatemnilo solnečno in zrak je bil več kilometrov naokrog tako gorek in smrdljiv, dušljivi plini tako gosti, da je sleherne mu živemu bitju zapiralo sapo. Pet francoskih divizij se je navalilo na Verdun. Ker so se v utrdbi vnele zaloge bencina, je bila nemška posadka prisiljena zapustiti gorečo utrdbo. Ko so vdrle prve francoske čete v razbodo utrdbo, je bila ista že izpraznjena in Francozi so zavzeli kup razvalin. Borba za utrdbo Douaumont prekaša glede srditosti vse doseganje trdnjavske boje.

Mir na Grškem.

Zdi se, da je vsled dvornih vplivov iz Rusije in Anglije gonja proti kralju Konstantinu ustavljen. Med kraljem in četverosporazumom je prišlo do sporazuma in sicer se pravi, da na tej-le podlagi: Kralja se ne bo več nadlegovalo, ako hoče ostati nepriestanski ter se noče udeležiti vojske. Pač pa kralj ne bo oviral onega dela dežele, ki se je pridružil Venizelosu, da se udeleži vojske nasproti Bolgariji. Kralj bo moral vse opustiti, kar bi ogrožalo četverosporazumove čete v hrbtu, a kralja se bo za to pustilo v mirni posesti vlade in onega dela dežele, ki mu je ostal zvest. Četverosporazum ne bo pripoznal Venizelosove vlade. Iz Grške prihajajo poročila, ki pravijo, da so kraljevi pristaši srečni nad tem izidom več kot enoletnega domačega prepira, a Venizelosovi pristaši so potri.

Norveška in Nemčija

Ker je Nemčija potapljalata tudi norveške ladje, ki so vozile Rusom vojno gradivo, je Norveška prepovedala vsem podmorskim čolnom plovbo v norveških vožnah. To je bilo seveda naperjeno proti Nemčiji. Nastala je med obema državama velika napetost, in bilo se je batiti, da pride do skrajnosti. Sedaj pa že razglašajo norveški državniki, da Norveška ne mara vstopati v vojsko.

Japonska in Amerika.

Da Japonska hoče med svetovno vojsko dobiti nadavlado nad Kitajsko, je znana stvar. Rusiji in Angliji sicer to ni nič kaj po godu, toda ker sta z Japonsko vojni zavezniči, ne moreta ničesar storiti. A bolj razburjena se kaže nad japonskim postopanjem Severna Amerika, ki hoče imeti za svojo trgovino prosta in odprta vrata na Kitajsko. Severna Amerika pa se boji sama začeti vojsko z Japonsko. Za to se še bolj ogleduje za pomoč angleškega brodovja. In iz tega bo sledilo, da bo v bližnjem času Severna Amerika Angležem nasproti še bolj prijazno, a Nemcem nasproti še bolj sovražno postopala. Na Japonskem so dobili novega ministrskega predsednika Te-ruachi-ja, o katerem se pravi, da je mož brez strahu.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Na Bizejšku je prestavljen kot kaplan č. g. Alojzij Musi s Polzele. Č. g. Bog-

dan Lendovšek, kaplan v Vojniku, je vpoklican kot vojni kurat ter odrine te dni na bojišče. — C. g. Jakob Palir, kaplan na Bizejšku, je prestavljen kot provizor na Žusem.

Ogrski Slovenec-bogoslovec umrl. V Trnju je umrl, kakor poročajo »Nvine«, bivši bogoslovec somboteljskega duhovnega semenišča, Matjaš Horvat. Pred šestimi leti je moral radi jetike zapustiti semenišče. Na domu je po smrti svojega očeta bil skrben gospodar, nekak oče osmerim mlajšim bratcem in sestricam. Z velikim veseljem je opravljal vse kmetsko delo. Pogreba se je poleg številnega ljudstva udeležilo 5 gg. duhovnikov.

Vojni kurat č. g. Rajmund Bratanič piše svojemu prijatelju J. L. iz sibirskega vjetništva (Daurija, Transbaikaljska doroga) med drugim: Dragi! Bil sem mnenja, da mojega pisanja nisi dobil; zato danes ob prejemu Tvoje dopisnice veselje toli večje. Kaj nowega tam? Sedaj si delam veliko upov, da budem še pred koncem vojne poslan domov. Radost nad tem v slučaju uspeha bi bila nepopisna. Saj si pa to tudi zaslужim po tako dolgem vjetništvu. Upam Te zdravega in čilega. Prisrčne pozdrave iz svojega prognanstva pošilja Tvoj R. B. — Počtovaja kartoteka, pisana dne 1. avgusta in cenzurirana v Irkutsku, je potrebovala do cilja 80 dni.

† Fr. Vraz. V četrtek, dne 26. oktobra, je umrl jeden izmed najbolj delavnih mož narodne, krščanske organizacije, nečak slavnega pesnika Stanka Vraza — župan Fr. Vraz, posestnik v Cerovcu pri Svetinjah, najlepšem delu Ljutomerskih goric. Pokonik je vkljub svojim 67 letom z mladeničko živahnostjo zasleđoval naše gibanje, sodeloval pri vseh gospodarskih, izobraževalnih in političnih organizacijah, nastopal neštetokrat pri raznih zborovanjih in prireditvah ter z njemu lastno prijetno in šaljivo besedo navduševal zborovalec za dobro stvar. Neomajno je stal v vrstah katoliško narodne stranke in z vsemi močmi delal na to, da je v njegovi občini, v kateri je županoval nad 30 let, ostala ista na krimu. Kako priljubljen je bil pokonik, je pričal pogreb, ki se je vršil v soboto, dne 28. oktobra, predpoldan. Krasen jesenski dan je bil, toplo je solnce pripekalo na lepe Ljutomerske gorice, ko se je vil dolg sprevod od Vrazovega doma po od pokonika tako ljubljenih in negovanih vinskih goricah k farni cerkvi, kjer se je pridružila še množica njegovih prijateljev in častilcev. Sprevod je vodil vč. g. šmarski dekan Ivan Bohanec ob asistenci 8 gg. duhovnikov iz 3 dekanij. Sprevoda se je udeležila visokorodna obitelj grofa d' Avernas, koje posestva je pokonik oskrboval, in počila na njegovo krsto krasen venec s pomenljivim napisom, zastopnik državnih urađov, zastopnik naše organizacije, veteranska društva iz Svetinj in Ljutomer, mnogo županov in odličnih oseb iz okrajev Ormož in Ljutomer in nepregledna množica domačega ljudstva. Po odpeti žlostinki in izvršenem pogrebnu obredu je imel vč. g. dekan Ivan Bohanec lep, globoko v srcu segajoč govor, v katerem je lepo orisal pokonikove zasluge in njegovo neumorno delo z dom, družino, cerkev, narod in organizacije. Pokoniku je določeno za njegovo požrtvovalno delo za javni blagor odlikovanje, a ga ni učakal, uživa pa go to odlikovanje v nebesih kot plačilo za svoje vsegledno, krščansko življenje. Počivaj sladko, nepozabni delavec naše organizacije, nepozabni sorodnik slavnega Stanka Vraza! Narodna krščanska organizacija bo ohranila župana Fr. Vraza v hvaležnem spominu!

Našim društvom. Tajništvo S. K. S. Z v Ljubljani, mora izpopolniti kataster vseh društev Slovensko krščansko socijalne zveze, ki se za čas vojske ni bil vodil. Vsa društva zato prosimo, naj na naslov »Slovensko kršč. soc. zveze v Ljubljani, nemudoma naznanijo svoje odbore in vodstva odsekov. Prosimo tudi, naj vsako društvo S. K. S. Z. v Ljubljani vselej poroča, kedaj bo priredilo svoj letni občni zbor in po občnem zboru naznani S. K. S. Z. v Ljubljani sestavo odbora in morebitne sklepe splošne važnosti. Tudi sklepi sej, ki so splošne važnosti, naj se javijo centrali.

Splošni občni zbor Cecilijanskega društva za Lavantinsko škofijo. Občni zbor tega društva se vrši v četrtek dne 9. novembra ob 4. uri popoldne v prostorih mestnega Cecilijanskega društva (mariborsko stolno župnišče).

Novi 18letniki. »Arbeiter Zeitung« piše: Sedaj nabijajo razglas, ki pripravlja na prebiranje mladinci, ki leta 1917 dopolnijo 18. leto. Po § 14. črnovojniške naredbe morejo namrec tiste ki leta 1917 dopolnijo 18. leto, že 1. januarja 1917 poklicati na prebiranje. Kdaj da bo to prebiranje, še ni znano. V razglasu se pa naznana, da so imeniki na Dunaj pristojnih leta 1898 rojenih mladinci že gotovi in bodo od 3. do 10. novembra na magistratu razpoloženi v vpogled. Kdor opazi kako nepravilnost, jo mora uradu naznani.

Štajerski Slovenci branijo koroško slovensko zemljo. Iz italijanskega bojišča se nam piše: Tudi

mi imamo dosti opraviti z verolomnim polentarem, ki si z vso močjo prizadeva, da bi se polastil naših planin in vdrl v našo ljubo slovensko domovino. Mi ga dobro odbijamo na vsej koroški zemlji, katero straži domaći koroški pešpolk Tukaj nas je tudi precej štajerskih Slovencev. Vsak teden nas tudi obiše »Slov. Gospodar«, ki ga z velikim veseljem prebiramo. Pa še bolj veseli bi bili, ako bi nam donesel novico, da bo skoraj Bog dal tolikanj zaželeni mir. Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem bralcem in bralkam »Slov. Gospodarja« in našim dragim doma ter tovarišem na bojiščih: pešci Gorjanc Franc iz Spitaliča, Črešnar Metod iz Rešnika, Kovačič J. iz Biželjskega, Jazbinšek Ignac iz Planine, Lorber J. iz Žetaj, Lesar Jakob iz Ptujskih gore, Gorišek Anton iz Cirkovca, Hrabošek Jurij iz Ponikve.

Pozdrav in Wöllersdorfu. Iz velike tovarne za strelivo v Wöllersdorfu na Nižem Avstrijskem se nam piše: Srčne pozdrave uredništvu in vsem znancem pošiljamo slovenski fantje in može 87. pešpolka. Čeravno sedaj nismo na bojišču, pa vendar ravno tako pomagamo vničiti našega sovražnika z izdelovanjem granat, bomb, šrapnelov in sploh z na pravo municije za artilerijo. Tudi nas vsak teden obiše vrli naš list »Slov. Gospodar« in prinaša nam novice iz daljne domovine. Alojzij Tominšek iz Gornjegagrada, Jožef Repič iz Zagorec, Mihael Ogrin iz Ribnice, Jurij Uršej iz Šmartna pri Slovenjgradcu, Ivan Grušovnik iz Ptujskih gore, Anton Malus iz Brežic in Appel Friderik iz Gradca.

Tretji zimi nasproti. Naši prijatelji nam pišejo iz bojišča: Zopet nas je tretji zimski čas posetil s svojim ledenskim obrazom, toda z železno potrežljivo vostjo bomo še to prenesli. Našim ljubim domačinom pošiljamo iskrene pozdrave: Miha Sadjak od Šmihela pri Pliberku, Pavel Kruščić iz Rožne doline, Anton Kapel iz Kalobja pri Celju (Ti trije so bili odlikovani s srebrno svetinjo II. vrste), Anton Emeršič od Sv. Barbare v Halozah, Štefan Vesenjak iz Zavrča, Franc Sovič od Sv. Mihela pri Šoštanju in Anton Krajnc iz Št. Ilja pod Turjakom.

Na zasneženih planinah. Piše se nam: Dragi mi »Slov. Gospodar«, mi se Te že v soboto veselimo, ko nas prideš obiskat v daljne hribe in nam doneseš mnogo novic. Tukaj nas je že prišel dva krat sneg obiskat in kolikokrat še nas bo, to nam je neznano. Zdravi smo tukaj vsi; imamo svež zrak. Vse Slovence in Slovenke ter prijatelje na bojnem polju lepo pozdravimo iz soške fronte: Anton Pučko iz Smolincev, Franc Štelcar iz Bregove in Jakob Rojs iz Kralovcev, vsi od Sv. Antona v Slov. gor.

Pozdrave iz Kraške planote, vsem cenjenim čitateljem »Slov. Gospodarja« pošiljamo Slovenci od 30,5 cm motorne baterije. Tudi mi smo pri osmi ofenzivi imeli mnogo opraviti. Marsikatero smrto nosno granato smo poslali tja na izdalca. Mislim da smo marsikateremu pomagali se preseliti na drug svet. A kljub vsem naporom se še mi vedno dobro počutimo. Imamo tudi upanje, da nas Bog ohrani pri krepkem zdravju do slavnega zmage. Vse za vero dom cesarja! kličemo podpisani: Desetnik Martin Maček od Sv. Petra v Savinjski dolini, predmojster Jožef Štukelj iz Verač pri Virštanju, topničarji Jožef Drolc iz Polzele, Franc Žihl iz Lesc pri Bledu, Vinko Opara iz Divače in Franc Ogrjenšek iz Gornje Ponikve.

Želje slovenskih pionirjev. Slovenski pionirji nam pišejo iz italijanskega bojišča: Tekoče leto se nagiba h koncu. Drevje že zgublja svoje listje in vsa narava se pripravlja za zimo, ki nam je že pred durmi. Največ pa ima v sedanjem času opraviti kmet. Treba je spravljati poljske pridelke, sadje, treba je obsegati polja, pripraviti drv za zimo, stelje za živino itd. Sploh nobeden dan ni kmetu dovolj dolg, posebno v sedanjih razmerah, ko je treba vse bolj natančno spraviti in z vsem bolj varčno ravnati. Mi slovenski kmetski fantje dobremo, da Vam kmetom manjka delavskih moči, toda letos Vam še ne moremo pomagati. Slovenski fantje in može še stojimo na bojnih tleh z orožjem proti sovražniku. Trdno kakor skala bra nimo našo milo domovino, dokler ne bomo slavnostno vzdignili zastavo zmage ter po končanih bojih zopet srečno prišli k Vam v zaželeni domovinski kraj. Tudi mi željno pričakujemo dneva, da se od našega truda oddahnemo ter ob zopetnem miru obiščemo naše vinske gorice. Pričovedovali si bomo o dogodkih iz sedanjega časa ter hvatali Boga, ki nas v tolikih in tolikih slučajih tako čudežno obvaruje. Ve pa slovenske žene in dekleta,

ki nas v vseh gospodarskih opravkih za topate, dobro oskrbujte naš dom, in ob najboljših prilikah se spomnjajte nas, ki krepko odbijamo vse sovražne napade. Iskrene pozdrave pošiljamo z bojišča v slovensko domovino vsem sorodnikom in znancem, ženam in dekletom ter čitateljem »Stražec« in »Slov. Gospodarja«! Alojz Pupaher, desetnik, doma od Sv. Duha pri Lučanah; Jožef Blazina iz Žetaj; Josip Mahnič; Konrad Pukl, desetnik iz Gornjih Hoč in Ivan Sedeveci iz Grgarja.

Za goriške slovenske begunce. Naprošeni smo, da objavimo: Kot pooblaščenca c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici in zaupnika odbora za begunce iz juga na Dunaju iščeva stanovanje za slovenske goriške begunce. Oba stanujeva v Tacnu pri Ljubljani, železniška postaja Vižmarje. Točasno je na razpolago več stanovanj na kmetih v stranskih in nekaterih hribovitih krajih. Stanovanja so samostojna, ne med družino ter so že sklenjene pogodbe za najemnino. One družine iz izpraznjenih krajev Goriške, ki gostujejo v ozadju pri drugih ljudeh, naj se obrnejo do nas; dopošlje se jim naslov stanovanja, ter pogojena cena. Oglasijo pa naj se res le taki, ki se morejo, če treba, za dolgo dobo samostojno vzdrevati. Skorov povsod bo dobiti kaj zemljišča v najem, za ceno pa še ni pogojeno. Nastaniti se pri drugih ne svetujeva preveč; bolje je imeti svoje stanovanje ter hoditi od tam k posameznim kmetom na delo. Tako je več svobode in več reda. Piše naj se enemu podpisanih: Ivan Mermolja, načelnik gospodarske zadruge za goriško okolico, in Franc Černic, župan iz Št. Petra pri Gorici.

Gospodarske novice.

Glede rekvizicije žita. Ker nam vedno prihajo vprašanja, koliko žita si sme posestnik na podlagi cesarskih ukazov obdržati, zato ponavljamo: 1. Za klapo si sme obdržati: ovsa 300 kg za vsakega konja; ječmena eno četrtino, odračunši poprej za same potrebno množino; grašice dve tretjini vsega pridelka; turšice eno četrtino, odračunši prej za same potrebno množino. 2. Za živež si sme obdržati: za osebo 132 kg žita na leto. Leto se računi od 15. avgusta, zato sedaj do nove žetve razmeroma manj, recimo sedaj približno 100 kg. Od teh 100 kg si sme obdržati za živež na osebo in leto 75 kg rži ali pšenice ali ječmena, drugih 25 kg pa ali turšice ali ovsa ali ajde; ako nima turšice, ovsa in ajde, pa se sme vseh 100 kg obdržati ali rži ali pšenice ali ječmena. Od ovsa, kjer ni drugega živeža, se pa sme zaradi pičlega zamletja obdržati 200 kg. Fižola se sme obdržati 12 kg za osebo na leto. Proso-pšeno se ne bo odvezalo. 3. Vsakega semena se sme obdržati toliko, kolikor ga misli vsejeti, fižola pa 1 desetino vsega pridelka. — Ako se od posestnika več zahteva, naj se pri oddaji pove, da nima več kakor kar mu gre po cesarskih ukazih. Seveda mora biti priznanje resnično.

Vaga in mera. En hektoliter (100 litrov) ima teže: pšenica 76 kg rž 68, ječmen 64, oves 44, proso 88, zmes 72, turšica 80, ajda 60, fižol 88, grašica 92. Pri nezluščeni koruzi se računi pri vagi tri četrte zrnje in ena četrtina strožje. Pri moki se računi 80 kg moke, je toliko kakor 100 kg žita.

Kdo sme kupovati seno. Vprašanje: Za naš kraj je določena zadružna v Račah, da po naročilu okrajnega glavarstva nakupuje za erar seno. Zadnji čas je prišel mesar Pukl iz marijb, okolice v vojaški obleki ter pravil, da on kupuje seno za erar. Kaj naj storimo? Odgovor: Naznanite začelo okrajnemu glavarstvu. Kupčija s Puklom ni veljavna, ako ga okrajno glavarstvo ni pooblastilo.

Karte za sladkor in kavo na kmetih. Vprašajo nas: Pri moji hiši je 11 oseb za preživljati. Dobiti bi moral 11 sladkornih in 11 kavinih kart, a dobil sem jih v nedeljo, dne 29. oktobra vsakih samo po 7. Enako se je pri oddaji prikrajalno število kart tudi mnogim drugim, dočim so nekateri dobili polno število kart. Kaj naj storim? Ali imajo morda gospodje, ki razdelujejo karte, navodilo, da morajo kmetskemu in delavskemu prebivalstvu dajati manj kart? Odgovor: Dosedaj še ni izšla nobena odredba, po kateri bi se kmetskemu prebivalstvu smelo odtegovati sladkorne in kavine karte. Za vsako osebo se mora dobiti za štiri tedne eno sladkorno in eno kavino kartu, v Vašem slučaju torej 11 sladkornih in 11 kavinih kart. Pozovite urad, kjer dobite karte, da naj Vam naknadno da manjkujoče karte, sicer pa se pritožite na okrajno glavarstvo.

Bakrena galica in žvepla. Okrajni zastopi zbirajo sezname, s kakim uspehom se je leta 1916 borilo proti peronospori in grozdnim plesnobi. Občine naj takoj poročajo okrajnemu zastopu, ali je bilo bakrene galice premalo za škropljenje, koliko bi je občina rabila za uspešen boj proti peronospori in koliko pa žvepla proti plesnobi. Zveza gospodarskih zadruž, ki ima na skrbi dobavo galice in žvepla, bo na podlagi teh poročil zahtevala od vlade, da se mora pri-

hodnje leto za boj proti trtnim boleznim dati vinogradnikom dovolj galice in žvepla na razpolago.

Oddaja sena. Vprašanje: Naša občina bi morala spraviti sena skupaj 150 vagonov, a ni ga mogče več kot 50 vagonov. Kaj naj storimo? Odgovor: Obrnite se telegrafično na okrajno glavarstvo in na cesarsko namestništvo v Gradcu ter prosite, da se zahteva zmanjša.

Mleko, maslo, sir itd. Vsi ti pridelki so prosti, niso zaseženi. Za to se jih lahko prodaje, kamor se jih hoče in nihče ne more biti prisiljen, da jih sploh proda ali da jih mora gotovi osebi prodati. A ker pa po mestih in industrijskih krajih primanjkuje teh živil, za to se nameravajo po posameznih občinah ustvariti prostovoljna nabiralna mesta, kjer se bodo zgoraj imenovana živila nakupovala in odkoder se bodo oddajala določenim mestom, oziroma krajem. Na Dunaju je bilo dne 22. t. m. točajno posvetovanje pri Splošni zvezi kmetijskih združ. Slovensko zadružništvo je zastopal dr. Korošec. Določilo se je nazadnje, da si občine same, ki potrebujejo omenjena živila, organizirajo nakupovanje, ki je seveda popolnoma prostovoljno.

Cena vinu v Posavju in ob Sotli. Piše se nam iz Brežic: Cena novega vina se giblje med 2 in 3 kronami. Vino je že precej prodano.

Najvišje cene za vino na Tirolskem (priček 1916). Je namestništvo določilo za trgovino na debelo naslednje: Vino, ki ima do 8% alkohola (navadna namizna vina) 80 K, od 8–9% (navadna namizna vina) 100 K, od 9–10% (točilno vino) 125 K, od 10–11% (posebno vino) 140 K hektoliter. Cene za nadrobno prodajo bodo določile okrajne politične oblasti, a vendar pa cene ne smejo presegati 40 v za navadno namizno vino, 50 v za točilno vino in 60 v za posebno vino za % l.

Razpis službenih mest za deželne dacarje. Deželni odbor bo sprejel 45 paznikov in 110 vodij postaj in revizorjev za pobiranje užitninskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec. Prošnje se naj vlagajo najdalje do dne 10. novembra 1916 na »Štajerski deželni urad za pobiranje užitninskega davka v Gradcu, deželni dvorec«. Več o tem v inseratu v današnjem »Slov. Gospodarju« na 8 strani.

Neosnovane govorice radi klanja in rekviriranja svinj. Po deželi Štajrije gotovi ljudje vesti, da od 1. decembra 1916 naprej ne bo smel nihče več svojih svinj doma zaklati, ampak jih bo moral za peljati v mestno klavnico. Te vesti so popolnoma od prvega do zadnjega izmišljene. Kdor jih Štajrije mora biti kaznovan. Treba ga je samo naznani oblasti. Opozorjam naše ljudi, naj chranijo mirno kri. Svinje se smejo prej ko sledi doma prosti zaklati.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi zelo živahno popraševanje po tujem, zlasti štajerskem hmelju. Cene za štajerski hmelj so vnovič poskočile za 10 kron pri 50 kilogramih in so se gibale med 115 do 130 K za 50 kilogramov. Razpoloženje trdno in se domneva, da bodo cene za hmelj še za nekoliko narasle, zlasti cene za hmelj iz Savinjske doline, po katerem živahno poprašujejo.

Letošnja hmeljska letina v Savinjski dolini. Iz Braslovč se nam piše: Sedaj smo za letos s hmeljem pri koncu. Pridelalo se ga je manj, kakor so se ga hmeljarji nadejali. Bila je slaba, srednja letina. Seveda so bile tu in tam izjeme. Zaradi cene se je zadnji čas kazalo, da se bo hmelj precej dobro prodal; pa takoj, ko nam je Rumunija napovedala vojsko, je kupčija čisto izostala. Polagoma so ga začeli zopet kupovati po 80–100 K 100 kilogramov. Pred nastopom Rumunije so hmelj ko smo ga še obirali, plačevali po 180 K. A sedaj se je skoraj vse Savinjski hmelj poprodal po slepi ceni od 70 do 100 K 100 kg, kar nikakor ne pokrije pridelovalnih stroškov. Sedaj, kakor pravijo poročila, bi bil hmelj dražji, pa ga ni več. Hmeljščica se bodo še bolj krčila. Florijan Rak.

Živinski sejmi na Kranjskem prepovedani. Na Kranjskem je deželna vlada prepovedala živinske sejme in sicer sejme za govedo in svinje. Prepoved je stopila v veljavo dne 29. oktobra t. l.

Ovcereja. Štajerski c. k. deželni kulturni inšpektorat posreduje za štajerske posestnike nakup plemenitih ovac in ovnov. Kdor se hoče pečati z ovcerejo in želi nakupiti ovac ali ovnov, naj se obrne na deželni kulturni inšpektorat pri cesarski namestniji. Ovcereja je sedaj, ko je volna izredno draga, zelo dobičkonosna in se posebno hribovcem priporoča, da se začnejo zopet skrbneje pečati z revo ovac.

Jesenska otava in mlada detelja izborno krmilo za svinje. Od vseh strani se pritožujejo svinjerejci, da letos silno primanjkuje svinjske krme. Temu bi se lahko odpomoglo. Mnogokrat je še sedaj opaziti lepo mlado deteljo in jesensko otavo, ki bo skorogotovo vzela konec. Priporočamo, da se deteljo in mlado otavo takej pokosi in zeleno na tanko natrosi po različnih podih in svilah. Na ta način se detelja in otava dobro posudi in je posušena izborno krmilo za plemene svinje. Taka detelja in otava se na drobno zreže in se surova ali skuhana primeša drugi krmi.

Razne novice.

Osli pridejo do veljave. V Trstu so začeli prodajati oslovsko meso, prednji del po 2 K 40 v, zadnji del po 2 K 60 vin. en kilogram. To ni nobena novost za Trst, ker se je oslovsko meso prodajalo že davno poprej, seveda na skrivaj. Tako je bil nek mesar zasačen, ker je prodajal meso mladega osla za teletino. Ljudje niso našli nikake razlike, le to je mesarja izdal, da je pozabil na mizi »ušesa«. Takrat so mu zaprli mesnico, sedaj pa jo bo gotovo zopet smel odpreti.

Celokupne izgube vojujočih se držav znašajo po računu, ki ga je napravilo kopenhaško društvo za študij socijalnih posledic svetovne vojne, v prvih dveh vojnih letih 4,631.500 mrtvih, 12 milijonov 245.300 ranjenih in 3,373.700 invalidov.

Vojna znanost je iznašla najrazličnejša sredstva za pokončevanje ljudi. Sedaj se listi iz Nemčije pritožujejo, da so francoski letalci, ko so 22. oktobra bombardirali Metz, metalni na mesto bombe s plinom. V nekem predmetstvu Metza je ta plin zadusil pet oseb, sedem oseb pa je smrtno-nevarno obolelo. Vsled plinov takih bomb nastane čez nekaj dni gnojenje pluč in konec je strasno trpljenje in grozna smrt.

Od ključavničarskega pomočnika do učenjaka. V Plönu na Nemškem je umrl ravnatelj profesor dr. Oton Zacharias. Rojen je bil 1. 1846. v Lipsku in postal ključavničarski pomočnik. Šele v starosti 19 let se je učil gimnazijskih predmetov in to poleg svojega ključavničarskega dela, napravil maturo in se posvetil prirodoslovju. Postal je tako znamenit učenjak ter si pridobil za znanost in za narodno gospodarstvo velike zasluge.

Strašna lakota v Afriki. O. Keiling, apostolski prefekt v Angoli, poroča: Že 20 let sem tukaj, a videl sem že mnogo besede ter bil priča mnogemu o pustošenju, toda nikdar še nisem doživel toliko gorja! V onih pokrajnah, kjer je vladala najhujša suša, je umrla tretjina vsega prebivalstva, v nekaterih deželah celo 60%. Cele karavane so bežale iz enega kraja v druge, da se rešijo pred grozno smrtno lakoto. Kdo preteče one, ki so onemogli na pot? Tu si lahko videl, kako zapušča sin očeta pod seno v naglici urezanih vejic, kako pospeši mož korake, da ne bi več slišal klicanja in tožbe svoje od lakote umirajoče žene; tam zopet, kako grebe nesrečna mati pesek, da pokoplje svojega mrtvega otroka. Taki in enaki prizori, eden strašnejši od drugega.

Dopisi.

Maribor. Tukajšnji lekarnarji so vsled pomanjkanja lekarniškega osobja sklenili, da bodo v zimskih mesecih odprli lekarne še le ob $\frac{1}{2}$ 8. zjutraj in zaprli ob 8. zvečer. Glede ponočne službe se pa ničesar ne spremeni in bo dotedna lekarna, ki bo imela ponočno službo, označena s posebno tablico ki bo nabita na vratih dotedne lekarne.

Sv. Peter pri Mariboru. Kakor smo že poročali, smo spremili dne 9. okt. k zadnjemu počitku daleč naokrog znanega Matijo Šnueta, posestnika na Vinički gori. Kako je bil rajni priljubljen, je dokazala množica ljudij, ki ga je spremila na njegovi zadnji poti deloma od doma, deloma se pridružila med potjo sprevodu. Hvala, hvala vsem, ki ste nam bili v tolažbo v težkih dneh in počastili s svojo navzočnostjo spomin prerano umrlega. Imenoma bodi izrečena najsrečnejša zahvala: vlč. g. župniku Štraku za tolažljive besede ob odprttem grobu, č. g. kaplanu Zajcu, ki je vodil $\frac{1}{2}$ 2. uro da leč sprevod in g. Krajncu, nadučitelju od Sv. Barbare kot zastopniku tamošnje posojilnice kakor tudi vsem sosedom in znancem. Še enkrat hvala! Ohranite ga tudi nadalje v blagem spominu!

Št. Ij v Slov. gor. Na našem novem pokopališču nastajajo vedno sveži grobovi. Dne 16. oktobra je umrla žena tukajšnjega pekovskega mojstra g. Juvan. Zapušča 6 nežnih otročičev. Prejšnji teden smo pokopali dva tujca. Dne 15. oktobra

so iz tovarniškega vodotoka v Ceršaku ob Muri potegnili mrtvo in popolnoma nago truplo nepoznanega moškega. Domneva se, da je vtopljenec ruski vojni vjetnik. Pokopali so ga na tukajšnjem pokopališču. — V četrtek, dne 19. oktobra popoldne med 3. in 4. uro je našel železniški čuvaj Purgaj, ki je nadziral progo med Spielfeldom in Št. Ijem v sredini Šentiljskega predora na progi mrtvo truplo nekega vojaka. Manjkal mu je gornji del glave. Došla komisija je dognala, da je ponesrečenec 47letni črnovojnik Simon Zillinger, doma od Sv. Jurija ob Pesnici in da je služil pri 47. pešpolku. Vzrok nesreče ni jasen. Domneva se, da je padel z vlaka in se ubil.

Velika Nedelja. Kakor drugod, so tudi naši zvonovi na potu na bojno polje. Odpeljali so največjega (1830 kg) in namanjšega (210 kg). Ostala srednja dva sta svojima tovarišema, s katerima sta skupaj v najlepši edinstvi od leta 1885 delovala v čast božjo, z žalostnim glasom spremljala še nekaj časa, ko sta se okincana peljala proti Ptaju, da pojetja enkrat našim sovražnikom smrtno pesem. Da sta se mogla ohraniti dva farna zvonova, je bilo treba pobrati zvonove vseh kapelic v župniji, iz Runča, Klučarovec, Vičanec, Hajdla, Drakšla v skupni teži 257 kg. Tako je žrtvovala naša župnija 2297 kg brona v vojne namene. Bog daj, da bi te žrtve obilno pripomagale h konečni zmagi!

Celje. Mestni magistrat je določil, da se bo od nedelje dne 29. oktobra naprej prodajal kruh samo na dveh mestih in sicer za mestno prebivalstvo v hiši štev. 4 Ljubljanska cesta in za prebivalce iz celjske okolice, Petrovč, Velike Pirešice, Šmarina v Rožni dolini, Škoфjevasi ter iz krajev Rifengozd in Tremerje pa na Glavnem trgu hiš. štev. 8. Od 29. oktobra naprej ne sme več prodajati noben pek kruha, tudi ne najmanjše množine. Zoper tozadovne prestopke je določena denarna globla do 5000 K. oz. kazen zapora do 6 mesecov.

Galicija. Tukaj je dne 1. oktobra t. l. nenašoma umrla Urša Šuperger, p. d. Slepčeva mlinarica Istega dne — v nedeljo — je zjutraj še bila v cerkvi, opravila sv. spoved in prejela sv. obhajilo, se popoldne udeležila splošne vojne procesije na Sv. Jurij ter šla proti večeru z malo košarico v bližnji gozd nabirat gob. Ker je že pozno v noč še ni bilo nazaj, so jo šli iskat in jo našli na visokem hribu mrtvo ležati na zemlji, brez vseke rane ali poškodbe: zadela jo je kap. Ni bolela, pač pa se je v zadnjem času veliko žalila nad izgubo zvonov domače cerkve. Vrli, krščanski gospodinji in dobri slovenski materi, svetila večna luč!

Brežice. Dne 26. okt. je umrl tukaj po kratki bolezni F. Kankowsky, davčni upravitelj. Bil je steber tukajšnjega nemštva.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 2. nov.

Novo ministrstvo.

Uradno se dne 31. oktobra poroča iz Dunaja, da je pl. Koerber svoje ministrstvo sledeče sestavil:

Dr. pl. Koerber, ministrski predsednik, Erwin pl. Schwarzenau minister notranjih zadev, domobranski minister Georgi, Hussarek naučni minister, Klein pravosodni minister, Marek finančni minister, Stibral trgovinski minister, Trnka minister za javna dela, general Schaible železniški minister, grof Clam-Martinitz poljedelski minister, Bobrzynski minister za Galicijo.

V kabinetu so torej: 2 Čeha (Trnka, Clam-Martinitz), 1 Poljak (Bobrzynski), ostali so Nemci.

Rumuni izgubili 10.071 mož, 37 topov, 47 strojnih pušk

Dunaj, 31. oktobra.

Iz urađnega poročila avstrijskega generalnega štaba: Avstro-ogrške in nemške čete generala plem. Falkenhayna so od dne 10. oktobra vjele 151 častnikov in 9020 mož, uplenile pa 37 topov, 47 strojnih pušk, 1 zastavo in mnogo vojnega gradiva.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 1. novembra.

Uradno se razglaša:

Rumunsko bojišče.

Fronta nadvojvoda Karla: Zahodno od Pre-

dealskega sedla se je našim četam posrečilo, da so vdrle v sovražnikove postojanke, pri čemur so uplenile 10 infanterijskih topov in 17 strojnih pušk. Južno od prelaza Crvena veža smo pridobili na ozemlju.

Rusko bojišče.

Fronta bavarskega princa Leopolda: Po srditi artilerijski predpripravi je sovražnik pri nastopu teme poizkušal zopet polasti se postojanki, ki jih je dne 30. oktobra izgubil ob vzhodnem bregu Narajovke. Kljub petkratnemu ogromnemu napalu se je naša postojanka popolnoma obdržala. Isto tako so se izjavili močni napadi na turške čete. — Ob Bistrici Solotvinski so bili sovražni oddelki z ognjem pregnani.

Italijansko bojišče.

Na južnem krilu primorske fronte se je tokom včerajšnjega dne sovražni artilerijski in minski ogenj zopet povečal do velike silovitosti. Od 3. ure popoldne naprej je pričela sovražna infanterija v Vipavski dolini in na Kraški visoki planoti prodirati proti našim postojankam; kjer je smatrala naše razstreljene postojanke, da so zrele za napad, se je navalila na nje; a napadi so bili z zavornim ognjem in s protisunki obdržiti. Zvečer je ogenj ponehaval, a se je po noči z veliko silo zopet obnovil.

Sovražni letalci so metali na Dutovlje, Sežano in Miramar številno bomb, ne da bi povzročili kako znatno škodo. Stotnik Schuenzel je nad fazanskim zalivom sestrelil enega Kapronija. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 1. novembra.

Balkanske bojišče.

Fronta maršala pl. Mackensen: Nebenih dogodkov posebne važnosti.

Macedonsko bojišče.

Ob kolenu reke Črne in med jezeri Vutkovo in Tahyno se je artilerijsko delovanje zopet povečalo.

Listnica uredništva.

Ljutomer: Obražajo se na deželnega poslanca č. g. Ozmeča. — Andric pri Gradišču: Pišite domačim, naj Vam napravijo prošnjo za dopust, katero naj občina potrdi. Nato se naj pošlje prošnjava Vam, da jo osebno predložite pri reportu. — Šmarjetab: Ker smo morali radi praznika uredništvo že v torek opredeliti, žal Vašega dopisa tokrat ne moremo več spraviti v list. Nasproti pa pride gotovo v prihodnji žtevki. Oprostite! — Isto velja za dopise iz Podgorja, Pušenca, Negova itd. Kar ni zastarel, pride vse na vrsto.

Kupim malo ali srednje veliko, zelo, za vsako kulturo, posebno za sadje in živinorejo pripravno

posestvo

v prijetni zaveti suhi legi z dobrimi poslopji. Zahteva se toliko gozda, da je dovolj strelje, dry in potrebnega lesa za gospodarstvo. Morebitne ponudbe z navedbo površine imene se prosi na naslov: Trg št 333. p. Št. Jur ob južni železnici.

Zahvala.

Zahvaljujem vam za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so mi došli povodom smrti preblagega, nad vse ljubljenega soprog, izrekam tem potom najiskrenje zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v toliko obilnem številu, izkazajoč mu poslednjo čast, spremili k večnemu počitku.

Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 29. okt. 1916.

Marija Pišec,

vdova c. kr. žandarm. stražmojstra.

708

Zahvala.

Ob izgubi naše ljube in predrage mater.

Barbare Čede.

katerih nenadna smrt je nas otroke tako žalno in bridko zadela, se iz celega srca zahvaljujemo veleč. gg. župniku in g. kapelanu žalškemu, vsem blagim sorodnikom, sosedom in dobrotnikom naše očetovske hiše za njih sočutno dejansko ljubezen in ravno tako vsem blagim župljanom grižkim, ki so se tako obilno udeležili pogreba in molili za njih. Bilo je nam otrokom vsem v tolažbo. Bog plačaj!

Porance v Grižah, dne 23. okt. 1916.

Julijana Poteko,

Jožef, Marija, dr. Anton Čede.

KNJIZEVNE NOVOSTI.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je ravnokar izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvu skoraj 2 meseca močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (turisti, mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlih in pogrešanih vojakov. e) Preskrova invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejše odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremjevalec in molitvenik“, ki obsegata krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštne dočke. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnika. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Bogomila, molitvenik za dekleta. To knjigo si je naročilo silno veliko deklet. A žal že več tednov Tiskarna sv. Cirila v Mariboru nima nobenega izvoda več, ker knjigoveznici manjka materiala in delavcev. Zato naj naročniki blagovolijo potrpeti. A kakor hitro knjigo dobimo, jo takoj razpošljemo. Tudi cene knjige so se zvišale za 66% in bodo gotovo še rastle; zato stalnih cen niti določiti ne moremo, dokler knjig ne dobimo.

Najprimernejša knjiga za vojake. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. lavantinskega ordinariata so izšli: „Nedeljski evangeliji s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom.“ Knjiga vsebuje evangelije vseh nedelj in praznikov cerkvenega leta, povrh pa še kratko razlago in naobračbo za vojaške razmere. Vojak, ki se ne more udeleževati redne službe božje, naj seže z veseljem po tej knjižici, ki mu bo milo nadomestilo za nedeljsko prerojenje v domačiji in blago hladilo za upa, poguma in tolažbe potrebno lušo. Knjiga obsegata v malih žepnih oblikah 93 strani in stane 25 vin. Vojaki jo dobijo, če to želijo, tudi zastonji. Naslov za naročila je: Knezoškofija pisarna v Mariboru. — Ravnatom se dobri tudi knjiga v nemškem jeziku iste vsebine, katero je spisal profesor dr Slavič. Komad stane 30 vin. Tudi nemško knjigo dobijo vojaki zastonji.

Letalska številka.

Gradec, dne 25. oktobra 1916:	75	31	88	68	83
Linc, dne 28. oktobra 1916:	47	32	2	6	38

Mala naznamila

Eina beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtvaška oznamila in zahvale vsaka petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov tork opoldne.

Kupim posestvo 7-8 oralov zemlje, ki bi naj bilo sposobno za trgovino. Ponudba pod „Posestvo poštaoleče 825, Kopričnica. 691“

Kupujem

žlahtne kostanje, zdruge, letešnje letine. Ponudbo na navedbo teže in cene od tamšnje železniške postaje. Pošljem vreče in tovorne liste. Kostanje se lahko pošljejo po poštni. Ponudbe v slovenskem ali nemškem jeziku na naslov: Herman Mandl, Horn, Nižje Avstrijsko, Schützenplatz 20. 695

Mečan kovački učenec in nekaj pomočnikov se sprejme pri Francu Plepecu v Lipnici. 696 a

Močan kolarski učenec se tako sprejme pri Gregorju Muraj, Lipnica. 696 b

Mlinar se išče v novi mlini na stalni vodi v Škofjavi pri Celju. Vpraša se pri lastniku Francu Kline istotom. 697

Dobra gostilna z malo prodajalnico tik cerkev in šole se na Koršček odda z novim letom v našem. Več pove Urban Jančnik, vlepopestnik na Zlebnu, p. Podvarje (Koroško). 698

Majer z 3-4 delavskimi močmi, kateri se dobro razume na živinorejo in poljedelstvu, vtrtarstvu, sadjarstvu in vinarstvu, se išče. Dobri za nagrado zemljo in denar. Naslov spomladis (februarja ali marca). Okraj Konjice. Natančneje pove Franc Sadler, Lintfort Moers, postagernd. Rheinland, Nemčija. 698

Sprejmete se dva dijaka na braco in stanovanje pri g. Rud. Pust v Krčevini 190, L. nadstr. pri Mariboru. 698

Jabčka kupuje tvrdka M. Berdajs, Maribor, po najboljši ceni. 699

Vojaške ure napestnice

niklaste ali iz jekla K 10—, 14— in 18 K, z radium svetlobno pleščo K 14— 18— 22—, z la kolesjem K 24— 30—, z radium svetlobno pleščo K 28— 32—, 36—, z precizijskim kolesjem K 50—, srebrna ura z nategljivo zapetnicijo K 26—, 30—, zlata ura z nategljivo zapetnicijo K 90—, 100—, 3 letno jamstvo. Zamenjava doveljena, ali pa denar nazaj. Delila se proti povzetju; na boljši proti prejšnjemu nakazilu denarja poleg 30 v za poštino.

Prva tovarna ur Ivan Konrad.
e. i. k. dvorni dobavitelj v Bruxu
300 na Ceškem. 2 D

Pozor! Cepljene trte! Dveletne zelo močne od vrst: laški rištek, bela žlahtina, muškatna žlahtina, šipon, portugalka, beli burgundec, modra kapčina in izabela, cepljene na različnih pripomerenih podlagah. Dveletne dirijke Göthe štev. 9 prodaja Anton Slodnjak, trtar in posestnik, p. Juršinci pri Ptaju, dtaj. Cena po dogovoru. 698

Izvežban, spremem

šafar

za poljedelska dela, živinorejo, žena pa za svinjorejo, se tako sprejme. Plača po dogovoru. Naslov pod „Šafar št. 704“ na upravnosti liste.

Kovački pomočnik in njenec se takoj sprejme pri kovaču Ivančiču v Ljutomeru. 699

Viničar se sprejme. Želi se dve starejši delavni moči. Winergraben 157 pri Mariboru, Marija Pilher. 699

Viničar s 4 delavskimi močmi se išče. Vpraša se v Mariboru, Viktorijehova ulica 9 vrata št. 2. 705

Civilak Franc, Slov. Bistrica, Štajersko, belinica voska, obrtnemu in voščenim priporoča vsej preč. duhovščini in p. naročnikom svojo najcenejšo zalogo voščenih sveč v voščenih svitkov vsake velikosti. 700

Krepak in priden učenec iz poštene hiše se sprejme v špecerijerski trgovini Milan Hočvar, Celje. 706

Uboga, poljskega dela vajeno dekle išče posestnica brez otrok. Če je do smrti pri njej, je lahko zravenjene plače še dedinja. Odgovor do 20. novembra na naslov Katarina M. posterstante Hoče, pri Mariboru. 703

Priden učenec, ki ima veselje do devetjarske, se takoj sprejme. Hranilna in stanovanje v hiši. Vpraša se v čevljarski trgovini J. Berna, Celje, Gospodska ulica št. 6. 674

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Priden učenec, ki ima veselje do devetjarske, se takoj sprejme. Hranilna in stanovanje v hiši. Vpraša se v upravnosti. 702

Priden učenec, ki ima veselje do devetjarske, se takoj sprejme. Hranilna in stanovanje v hiši. Vpraša se v čevljarski trgovini J. Berna, Celje, Gospodska ulica št. 6. 674

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Zanesljiv viničar s 3—4 delavskimi močmi se išče. König, Št. Peter pri Mariboru. 671

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju

se najbolj priporoča.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Kranilne vloge

Za naloganje po načini se počne kranilna poljedala. Razpoložljivo je tudi prekupljanje obresti in za obrestajoči načini po 4%.

Posojila se dajajo

Prezavne posojilnice vseje last proti povratni davčnih stroškov. Tudi pa vloge ne presegajo 10%.

Uradne ure

Se vsako redno in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in včerjko ob 12. in 13. ure dopoldne izvajajoči posojilnika. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

In prošnje prejemajo vsak delavnik od 2. do 12. ure dopoldne in od 1. do 3. ure popolne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralinske.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Štev. 29955.

Razpis službenih mest.

Sprejmejo se pazniki in vodje postaj za pobiranje užitninskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec.

Za pobiranje užitninskega davka na meso, vino, mošt in sadjevec za leto 1917 in nadaljnja leta bo sprejetih 45 paznikov, 110 vodij postaj in revizorjev. Plače so:

Za paznika:	Za postajevodjo:
V 1. in 2. službenem letu 1000 K	1200 K
„ 3. „ 4. „ 1100 K	1300 K
„ 5. „ 6. „ 1200 K	1400 K
„ 7. „ 8. „ 1300 K	1500 K
„ 10. „ 11. „ 1400 K	1600 K
„ 13. „ 14. „ 1500 K	1700 K
letne p'ace; revizorji dobijo začetno plačo 1800 K	
ter 3 službene starostne doklade vsaka po 200 K	
po dovršenem 3. oz. 6. in 9. službenem letu, za	
potovanje po železnici III. razred železnice ter 10 K	
dnevčine; vrhutega dobijo vsi nameščeni; od slučaja	
do slučaja od dejelnega odbora odmerjene	
draginjske doklade, ki znašajo tačas za neoženjene	
210 K, za oženjene z enim ali dvema otrokom 300 K	
in za oženjenega, ki ima več kakor dva	
otroka 360 K. Ako je postajevodja v položaju, da	
se nastani na način, ki bi odgovarjal namenu, pišarna	
v njegovem lastnem stanovanju, še mora tudi	
stanariški prispevek, kateri se določi od slučaja	
do slučaja.	

Vsek postajevodja ali paznik mora položiti varčino (kavcijo) v znesku 100 K; varčino lahko plača tudi v obrokih, vendar se vloži varčina v kako hranilnico še le tedaj, ko je bil vplačan zadnji obrok.

Prosilci morajo vložiti tozadne prošnje najdalje do 10. novembra 1916 na štajerski dejelni urad za pobiranje užitninskega davka v Gradcu, dejelni dvorec. Prošnjam je priložiti prepis spričeval o dosedanji vporabi, krstni list, domovnico in potrdilo od zdravnika o prosilčevem zdravju. V prošnji se mora navesti tudi znanje jezikov. Prosilec se naj osebno predstavi samo tedaj, ako se to posebej zahteva.

Prosilci, ki so še neuki v zadevah pobiranja užitninskega davka, se morajo, predno so končno veljavno sprejeti, podvreči na lastne stroške šest-dnevemu pouku in morajo nato napraviti izpit.

Gradec, dne 24. oktobra 1916.

(20 Klar.) Od štajerskega dejelnega odbora.

KOZJE.

Bakrena galica. Kozjanski okrajni zastop je vrchal te dni občinam preplačila za bakreno galico. Vkljub visokim denarnim plačilom velja kilogram galice le 3 K 17 v, v kar gre hvala veleč. g. načelniku Tomažiču.

690

Javna zahvala!

Dne 29. prosinca 1916 sem dala podpisana svojega sina pri c. kr. avstr. vojaškem vdovskem in s rotinskim zakladu zavarovati ter sem plačala premijo 45 K. Avgusta l. 1916 je moj sin v vojaški bolnici v Pragi umrl in zgoraj imenovani zaklad mi je po dejelnem zastopstvu v Gradcu celo zavarovalino 1000 K popolnoma izplačal. Zahvaljujem se tem potom kar najiskreneje c. kr. avstr. voj. vdovsk. in sirot. zakladu, kakor tudi c. kr. davčnemu asistentu g. Fricu Pirkmaierju, ki me je na to zavarovanje opozoril in zavarovalino sprejel. Priporočam to zavarovanje vsakemu, kar najtopleje.

Žabjek, (posta Laporje) dne 19. oktobra 1916.

694

Pirš Kunigunda.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer I. vrste. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis in na Göhe št. 9. Trte se dobijo tako lepe in dobro zarašcene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po dogovoru. Franc Slobnjak, trtnar v Rotmanu pošta Juršinci pri Puju.

692

Ključarica (hišina),

v gospodarstvu, kuhinji, perutninarstvu in izdelovanju surovega masla dobro izjurjena, energična, slovenskega in nemškega jezika zmožna, z večletnimi spričevali, se išče za vlastetinstvo na Hrvaškem (Zagorje). Absolventinja kake gospodinjske šole imajo prednost. Ponudbe s prepisi spričeval pod »Trajnost stev. 680« na upravnosti tega lista.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznalnih in poahljivih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal, da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerecem. Prosim, pošljite mi spet svinske kapljice za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Skorjanec.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

C. kr. priv.

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu.

Št. 2000.

RAZGLAS.

Po § 92 društva pravil se bo za naše ude vrši

društveni občni zbor

v pondeljek dne 27. novembra 1916 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani našega zavoda v Gradcu, Gospodska ulica 18-20.

Vsek društveni odposlanec dobi za to zborovanje posebno p smeno vabilo.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo z računskim zaključkom za 87. upravno leto 1915.
2. Poročilo računske revizorjev o pregledovanju letnega računa za l. 1915.
3. Proračun za upravno leto 1916.
4. Peročilo o cesarski naredbi z dne 22. novembra 1915 drž. zak. št. 343 radi upeljave predpisov o zavarovalni pogodbi in zavarovalnem redu, radilje poročilo o temu potrebnih spremembih zavodnih pravil.
5. Podaljšanje funkcionske dobe za sedanje društvene odposlance.
6. Volitev dveh upravnih svetnikov (z fukcijsko dobo do 1917 in 1920).
7. Volitev treh računskih pregledovalcev in enega nadomestnega revizorja.

Gradec, dne 1. novembra 1916.

Upravni svet

Penatis se ne plačuje.

693

Jožef Martinc, Maribor

(ustanovljeno 1860)

razpoložila:

galanterijsko, igralno,
pleteno blago in drobnarijo

po najcenejših dnevnih cenah.

Naročila in vprašanja se točno rešujejo.

Apno
prodaje Kmetijska Zadruga v Račah.

646 a